

T.C.
HALIÇ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK MÜZİĞİ ANASANAT DALI

İLKÖĞRETİM MÜZİK EĞİTİMİNİN
DEĞERLENDİRİLMESİ VE BİR ÖNERİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan

Elif İÇELLİ

Tez Danışmanı

Yrd. Doç. Çetin KÖRÜKÇÜ

Haziran 2006
İstanbul

T.C.
HALIÇ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK MÜZİĞİ ANASANAT DALI

İLKÖĞRETİM MÜZİK EĞİTİMİNİN
DEĞERLENDİRİLMESİ VE BİR ÖNERİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Elif İÇELLİ

Tez Danışmanı : Yrd.Doç. Çetin KÖRÜKÇÜ

Jüri : Doç.Dr. Metin BALAY

Jüri : Yrd.Doç.Dr. Pınar SOMAKÇI

Sınav Tarihi :

Şehir : İstanbul

ÖNSÖZ

“Öğretmenler gelecek nesil sizlerin eseri olacaktır.”

M. Kemal ATATÜRK

Büyük önder her alanda olduğu gibi, eğitim alanında da bir cümleyle özetlemiştir konunun önemini. Bu çalışmayla müzik eğitiminin püf noktalarına, yöntemlerine, müzik eğitiminde planlamaya değinmeye, bu konuları açmaya çalışılmıştır. Müzik eserlerinin herkes tarafından aynı şekilde anlaşılıp, yorumlanabilmesi, notalama sistemiyle ve bu sistemi herkese aynen yaptırabilmekle mümkündür. Kulaktan eğitimle müzikal bilgilenme ve yorum yapılabilir, yaptırılabilir. Ancak, bir eserin aynen ilk yapıldığı günkü haliyle gelecek nesillere aktarımı ancak notayla müzik eğitimi yaparak mümkün kılınır. Yazıya dökülmeyen, yazıya dayanmayan bilim ve sanatın kalıcılığı tartışılır. Sanırım buna en güzel örnek geleneksel müziğimiz olacaktır. Öyle ki bu çalışmamda karşılaştığımız açıklamalardan da anlaşılacağı üzere, gerek halk müziği gerekse sanat müziği eserlerini notalayarak arşivlememiz çok yakın bir tarihe dayanmaktadır. Bu sebeple de bir esere ait, birden fazla farklı nota ile karşılaşılması sıkça görülen bir şeydir. Oysa dönüp Avrupa'ya bakıldığında, beş yüzyıl önce yazılmış bir eser, hala ilk günkü gibi icra edilebilmektedir. Sebebi ise tek bir nota, hatta vurgusunun bile bozulmadan korunuyor olmasıdır. Bunun sırrı ilk önce, yeni kuşaklara okullarda doğru bir müzik eğitimi vermekten ve bu kültürü sevdirmekten geçiyor. Bu çalışmamla müzik eğitimine ve eğitimcilerine bir nebze de olsa faydalı olabilmek dileğiyle...

Çalışmamda büyük özveriyle rehberliğimi üstlenen sevgili hocam Yrd. Doç. Çetin Körükçü'ye, desteğinden ötürü Araştırma Metodolojisi dersi hocam Sayın Doç. Dr. Metin Balay'a, öğretmenlik görevine başladığım stajyerlik günlerimde bilgisini ve kaynaklarını bizlerle paylaşan değerli hocam Tefik Tutu'ya ve bugüne kadar bana emeği geçen tüm öğretmenlerime sonsuz minnetle teşekkürü borç bilirim.

Elif İÇELLİ
İstanbul, 2006

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	i
İÇİNDEKİLER.....	ii
ÖZET.....	iii
SUMMARY	v
GİRİŞ.....	1
I. BÖLÜM: DEĞERLENDİRME	
I.1 Müziğin İnsan Yaşamındaki Yeri ve Önemi.....	2
I.2 Müziğin Gerekliliği.....	3
I.3 Müzik Eğitiminin Kapsamı.....	3
I.4 Müzik Eğitiminde Temel İlkeler ve Görüşler.....	6
I.5 Türk Milli Eğitiminin Temel İlkeleri.....	13
I.6 Başlıca Müzik Öğretim Yöntemleri.....	16
II. BÖLÜM: BİR ÖNERİ	
2.1 İlköğretim I. Ve II. Kademedede Müzik Dersi Öğretim Programı.....	22
2.2 Dördüncü Sınıfta İşlenecek Ünite ve Konular.....	23
2.3 Beşinci Sınıfta İşlenecek Ünite ve Konular.....	30
2.4 Altıncı Sınıfta İşlenecek Ünite ve Konular.....	39
2.5 Yedinci Sınıfta İşlenecek Ünite ve Konular.....	45
2.6 Sekizinci Sınıfta İşlenecek Ünite ve Konular.....	53
2.7 Müzikte Yöntem ve Teknik.....	60
2.8 Kulaktan Şarkı Öğretme Teknikleri.....	61
2.9 Notayla Şarkı Öğretme Teknikleri.....	62
2.10 Şarkı Öğretimi.....	63
2.11 Ses Eğitimi.....	64
2.12 Müzik Derslerinde Uygulanacak İlkeler.....	66
2.13 Bir Müzik Eğitimcisinde Bulunması Gereken Özellikler.....	68
SONUÇ ve ÖNERİLER.....	71
KAYNAKÇA.....	72
ÖZGEÇMİŞ.....	73

GİRİŞ

İnsanlık tarihinin en eski olgularından biridir müzik. İnsanoğlu için müzik; doğada duydukları sesleri taklit ederek (yağmur, rüzgâr, çeşitli hayvan sesleri vs.) kendi doğalarında var olan sesleri keşfetmeleriyle başlamıştır. Bilinen en yaygın tanıma göre müzik; duygu ve düşüncelerin ifade edilmesini sağlayan sanat dallarından biridir. Doğduğumuz andan hatta doğum öncesi anne karnından ölene kadar müzikle iç içe bir yaşam süreriz. Müzik; sevincimizi, hüznümüzü, heyecanımızı, öfkemizi ya da nefret duygumuzu kısacası insanın doğasında var olan hayata dair beslediği tüm duyguları ifade etme aracıdır. Buna paralel olarak müzik eğitiminin kişilik gelişimi üzerindeki etkileri hiç kuşkusuz çok önemlidir. Bir milletlin sosyo-ekonomik ve kültürel açıdan gelişmişlik düzeyini müziğine bakarak anlamamız mümkündür. O halde müzik olgusu ülkelerin politikası adına yani devletler için de büyük önem taşımaktadır.

Bir toplumun yüksek müzik zevki ve bilincine ulaşması ancak ve ancak güçlü bir müzik eğitime bağlıdır. Müzik eğitiminde eğiticinin konuya hâkimiyeti, kullandığı yöntem, teknik ve materyaller hedefe ulaşma yolunda büyük rol oynar.

Cumhuriyet'in ilk yıllarından itibaren özellikle Ulu Önder Atatürk'ün teşviki ile müzik ve müzik eğitimi alanında yerli ve yabancı müzik adamlarının yaptıkları çalışma ve araştırmalarla Türk Müziği eğitimi adına önemli ve olumlu sonuçlar elde edilmiştir. Ancak uygulama safhasında arzu edilen başarı elde edilememiştir.

I. BÖLÜM: DEĞERLENDİRME

I.1 Müziğin İnsan Yaşamındaki Yeri ve Önemi

Müzik, insanın, yaşamının her döneminde iç içe olduğu bir olgudur. Bu günün gelişmiş teknolojisi sayesinde, işitme olgusunun daha dünyaya gelmeden ana karnındayken kazanıldığını biliyoruz.¹ İşitme yeteneği kazanıldığı andan itibaren yaşama giren müzik, ana kucağında, beşikte, evde, sokakta, okulda, taşıt araçlarında, radyo-televizyonlarda, sinemalarda, tiyatrolarda, konser salonlarında, tören ve toplantılarda insanın yanı başında yer alır, onu kucaklar, sarar, etkiler. İnsanoğlunun kendini ifade etmesinin belki de en etkili yoludur müzik. Fark edilmese bile yaşamın vazgeçilmez bir parçası, doğal bir unsurudur.

Bilim teknik ve sanat toplum yapısının oluşmasında başlıca etmenlerdendir ve insan yaşamının vazgeçilmez öğeleridir. Sanat insanları özgür kılar, güzellikler yaratır. Sanatsız insan, sanatsız toplum düşünülemez. Sanatla toplum arasındaki karşılıklı etkileşim sonucu birbirlerini geliştirme ve güçlendirme gerçekleşir. Sanat “bir duygunun, bir anlayışın veya güzelliğin ifadesinde kullanılan metotların tümü olup, bu metotların sonucunda ulaşılan yaratıcılık sanat ürününün oluşturur.”² Tüm sanat dalları içinde insan ruhu üzerinde en derin etkiyi bırakan sanat dalı müziktir. Müzik toplumla etkileşip bütünleşen sanatların başında yer alır. Bir milletin gelişmişlik düzeyini belirlemede önemli bir göstergedir. Toplumsal bir olgu olan müziğin geldiği nokta toplumun geldiği noktayla paralellik gösterir. “Bir toplum ekonomi ve kültür alanlarında yarattığı kendi anlayışına ve insanlığın yaşayışına kattığı, çağına uygun değerlerle varlığını sürdürebilir. Kültür alanının bir dalı da müziktir.”³ Charles Munch; “Müzik sözle anlatılamayanı anlatım sanatıdır. Sözcüklerin anlatabildiği, zekânın kavrayabildiği şeylerin çok ötesine gidebilir. Müziğin alanı belirsizliğin, elle tutulamayanın, düşlerin alanıdır. İnsanların bu dili konuşabilmelerini Tanrı'nın bizlere verdiği en büyük zenginliklerden biri olarak görürüm”⁴ diyerek müziğin insanı nasıl eşsiz bir ortama sürüklediğini belirtmiştir.

¹ Dr. Kocatepe, Kağan “Doğmamış Bebeğin 5 Duyusunun Gelişimi” <http://www.gebelik.org/dosyalar/5duyu> Yılmaz, Seher (Şubat 2000). “Sesini Duyuyorum Anne”. *Timaş Yayınları*

² “Meydan Larousse” (1972). İstanbul. *Meydan Gazetecilik ve Yayıncılık*. c.10, s:907

³ Sun, Muammer (1968). “Türkiye'nin Kültür, Müzik, Tiyatro Sorunları”. Ankara. *Kültür Yayınları*. s:196

⁴ Munch, Charles (1990). “Ben Bir Orkestra Şefiyim”. İstanbul. *Afa Yayınları*. s:18

Müziğin insan yaşamındaki yeri ve önemi, onun insan yaşamının değişik boyutlarındaki çok yönlü işlevlerinden kaynaklanmaktadır.

1.2 Müziğin Gerekliliği

Eğitimle, insanın değişimi ve gelişimi hedeflenmiştir. Sağlıklı bir eğitim kişiyi ilgi ve yetenekleri doğrultusunda en iyi şekilde yetiştirmeyi amaçlar. Her insan yaşamı boyunca eğitim ve öğretimi sürdürürken çok yönlü bir müzik eğitimi içinde bulunur. Çocukların ve gençlerin sağlam bir ruh ve kişilik kazanmalarında müzik eğitiminin önemli bir yeri vardır. “Amerika Birleşik Devletleri’nde okul bandolarında çalan gençler üzerinde yapılan bir ruh bilimsel araştırmanın olağan kişilik testlerinde söz konusu öğrenciler, bilgi, ülküsellik, eğitsellik gibi test alanlarında bandoda çalmayanlara kıyasla oldukça yüksek puanlar almışlardır.”⁵

Macar müzik eğitimcisi Kodaly “eskiden çocuğun müzik eğitimi, doğumunda dokuz ay önce başlamalı diye düşünürdüm. Şimdi aynı düşüncede değilim. Çocukların müzik eğitimi, annenin doğumundan dokuz ay önce başlamalı”⁶ diyerek daha iyi ve daha mutlu bir insan olmak için herkesin müzik eğitiminden geçmesini vurgulamıştır. Müziğin gerekliliğini en çarpıcı biçimde ifade eden Ulu Önder Atatürk olmuştur. Atatürk, 14 Ekim 1925’de İzmir Kız İlköğretmen Okulu’nda öğrencilerle görüşürken, “Hayatta musiki lâzım mıdır?” şeklindeki bir soruya şöyle cevap vermiştir:

“Hayatta musiki lâzım değildir, çünkü hayat musikidir. Musiki ile ilgisi olmayan yaratıklar insan değildir. Eğer söz konusu olan insan hayatı ise, müzik kesinlikle vardır. Musiki, hayatın neş’esi, ruhu, sevinci ve her şeyidir”⁷

Günümüzde müziğin önemini anlayan toplumlarda müzik, sadece eğlence, sanat vb. şekillerde değil ruhsal ya da organik hastalıkların tedavisinde de insanoğlunun vazgeçilmezi olmuştur. Özellikle şimdinin dünyasında sınavdan sınava koşan çocuklarımız için müzik ve müzik dersi, her şeyin ötesinde çocukların kendilerini ifadesini kolaylaştırmak ve onları motive etmek adına kesinlikle gereklidir.

1.3 Müzik Eğitiminin Kapsamı

Hepimizce bilindiği gibi bireyleri ve toplumları biçimlendirme, yönlendirme,

⁵Kütahyalı, Önder. “Müziğin Toplumsal Becerileri”. *Orkestra Aylık Müzik Dergisi*. Sayı: 246, s: 5

⁶Doç. Kamacıoğlu, Filiz (Nisan 1993). “Eğitim Müziği ve Kodaly Metodu”. Trabzon. *1. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu Bildirisi*.

⁷Uçan, Ali (1996). “İnsan ve Müzik, İnsan ve Sanat Eğitimi”. İstanbul. *Müzik Ansiklopedisi Yayınları*.

değiştirme ve geliştirmede en etkili süreçlerin başında müzik gelir. Müziğin insandan insana uzanan evrensel bir dil olması dili, dini ayrı insanları aynı ezgide birleştirecek güce sahip olması ona, diğer sanat dalları içinde ayrıcalık kazandırır. Belirli amaçlar doğrultusunda planlı ve yöntemli bir yol izlenir ve bu yolla istenilen hedeflere ulaşılır. Müzik eğitiminin genel kapsamını davranışsal ve içeriksel açıdan ele alıyoruz.

1.3.1 Davranışsal Açıdan Müzik Eğitimi⁸

1.3.1.1 Ses Eğitimi

“Sınıf müzik eğitiminin en önemli unsurlarından biri ses eğitimidir. Hele zamanımızda televizyon ve radyolarda aralıksız verilen pop müzik yayınlarındaki, kaset, CD’lerdeki örnekleri gördükten sonra, öğrencilere en doğru ve en güzel olan anlayışı kazandırmamız ayrı bir önem kazanmaktadır. Doğru ve seçkin olanı bilen insan, kendi özgür seçimlerinde de değerli, doğru ve güzel olanı arayıp, bulabilme şansına ulaşabilecektir.

Sınıf müzik derslerinde öğretmen, öğrenciye;

- * sesini tanımayı,
- * sesini sevmeyi,
- * sesinde oluşan değişiklikleri anlayışla karşılama ve değişimin (mutation) sona ermesini beklemeyi,
- * sesini korumayı,
- * sesini kullanmayı öğretir. Bunlar için bilgi kazandırır, gerek nefes ve gerekse ses için alıştırmalar yaptırır, uygulama parçaları (şarkılar) öğretir. Şarkıların, alıştırmaların seçimi, öğretim teknikleri, ses tekniklerinin seçimi ve öğretimi gibi etkinlikleri müzik öğretmeni bilir, uygular.”

1.3.1.2 Müziksel İşitme - Okuma - Yazma - Yaratma Eğitimi

Eski adıyla kulak eğitimi belli başlı başlıklar altında düşünerek uygulamamız gerekir. Bu konuyla ilgili olarak uygulanması gereken konuları şöyle sıralayabiliriz.

- Ritmik işitme; taklit etme, yazma.
- Ezgisel işitme; tek sesleri, grup halindeki sesleri, müziksel ses motiflerini işitme, ezgileri işitme, söyleme ve yazma.

⁸Günay, Edip ve M. Ali Özdemir (Ekim 2003). “Müzik Öğretimi Teknolojisi ve Materyal Geliştirme”. İstanbul. *Bağlam Yayınları*. 1. Baskı. s: 71–76.

- Çok sesli işitme; 2 ve daha çok seslerden oluşan ses kümelerini işitme, akor gidişlerini işitme, söyleme, çalma ve yazma.
- Ses renklerini ayırt etme; çeşitli ses kaynaklarının adlarını söyleme.
- Müziksel imge (müzik tasavvuru); bir sesi, çok sesi bir sesin, ezginin kaynağına göre imgeleyebilme.
- Müzik yaratısının biçimini bilme, sözlü olarak açıklayabilme.
- Müzik yaratıcılığı; ritmik ezgisel motifler bulma, müziksel sorular ve yanıtlar düzenleme, doğaçlama yapabilme ve bunları yazabilme, okuyabilme, çalabilme.
- Müzik belleği; kısa, uzunca her çeşit müziği akılda tutabilme, doğru saklayabilme ve doğru olarak ses ve yazıya dönüştürebilme.
- Müziksel dikkat; müzik ve öğeleri üzerine dikkati toplayabilme, doğru olarak işitebilme, bunu sözle, müzik yazısı ile sesle, çalgı aracılığı ile gösterebilme.
- Müziksel algı; müziği, sesleri doğru algılayabilme.
- Tonal duygu; tonaliteyi bilme, tonal duyguyu koruyarak düşünebilme, söyleyebilme, çalabilme.
- Müziksel okuma; solfej.
- Müziksel yazma; dikte, işitilen sesleri müzik yazılarına çevirme.
- Müzikal çalma ve söyleme; tekniği müzikalitenin ve yorumun hizmetine sunabilme, biçim inceliklerini kavrayabilme gibi çalışma alanları sayılabilir.

Bu çalışmalar yapılırken kolaydan zora ilkesi uygulanmalıdır.

1.3.1.3 Çalgı Çalma Eğitimi

Müziğin öğretilmesinde, öğrenilmesinde müziğin yaşatılmasında çalgı; vazgeçilmez bir materyaldir. Okul müzik eğitiminde sınıfça blok flüt, melodika ya da mandolin çalınabilir. Bunun yanında ailelerin desteğiyle herhangi bir sanat ya da müzik merkezinde bağlama, piyano, gitar, keman gibi çalgıların eğitimi verilebilir. Ders dışı çalışmalarda okul içinde de gerek bireysel çalgı öğretimi gerekse toplu müzik çalışmaları yolu ile çalgı öğretimi yapılabilir. Bu gibi çalışmalara katılan öğrencilere sınıfta zaman zaman olanak tanınarak ders hem daha renkli duruma getirilebilir hem de diğer öğrenciler özendirilerek motive edilebilir.

1.3.1.4 Müzik Beğenisi Geliştirme Eğitimi

Tüm müzik türlerine açık olmak sınıf içinde demokratik bir anlayış yaratarak öğrenciyi konunun içine daha çabuk çekecektir. Yurdumuzdan ve dünyamızdan bu amaçla ilgili her tür müzik öğrencinin seviyesine göre dinletilmelidir. Bunun için öncelikle ilgili materyallere sahip olmak gerekir. Eğitimci derslerin akışına ve sınıf düzeylerine göre elde bulunan ve giderek çoğaltılması gereken müzik arşivini okulunda öğrencileriyle paylaşarak müzik beğenisinin eğitimini başarıyla gerçekleştirebilir.

1.4 Müzik Eğitiminde Temel İlkeler ve Görüşler

Müzik eğitiminin temel ilke ve amaçları eğitimin türüne, düzeyi, süresi ve içeriğine göre değişiklikler gösterir. Ancak, niteliği ne olursa olsun, her tür ve düzeydeki müzik eğitiminde önemli ölçüde geçerliliği olan birtakım temel ilke ve amaçlar vardır.

Bu noktada hem ülkemizdeki hem de dünyadaki önemli müzik eğitimcilerinin ve eğitimcilerin müzik eğitimiyle ilgili görüş ve ilkelerine göz atalım.

1.4.1 Paul Hindemith'in Görüş ve İlkeleri

Alman ve müzik kuramcısı Paul Hindemith, 1935 yılında üç yıl kadar Türkiye'nin müzik yaşamını ve kurumlarını temelden örgütleyerek çağdaş bir düzeye getirmek üzere görevlendirilmiş olup, bu konuda iki cilt rapor sunmuştur. Müzik eğitimimizin şimdiki sorunlarına ışık tutan oldukça doğru çözümler önermiştir. Paul Hindemith Ankara'nın çeşitli okullarındaki müzik derslerinde Avrupa'ya özgü halk ezgileri, operet parçaları, opera ariyaları, Beethoven'in 9. Senfonisinin ilkel biçimde seslendirilmiş iki sesli varyasyon temasını dinliyor. Yabancı ülkelerin bu aktarma müziklerinin uygulanışını kesinlikle çok yanlış buluyor. Hindemith'e göre öğrenciler not korkusuyla, bu şarkıların sadece tınısal ve biçimsel akışını öğrenmektedirler. Oysa bir halk şarkısının gerçek değeri, geride bıraktığı müzikal etki kadar, şarkıcıda folklorik, coğrafi ve tarihsel ilişkileri uyandıran duygulardır. Bunlar ise Türk öğrencilere yabancı halk şarkılarıyla verilemez. Bundan ötürü okul müzik derslerinin şarkı dağarı zengin ve görkemli Türk Halk Müziği dağarından elde edilmelidir.

Yine Hindemith'e göre; müzik eğitimcileri için ortaya çıkan önemli görev; halk müziği dağarını sınıf derslerinin ve koro dağarının genişletilmiş gereksinimlerini karşılayacak biçimde yorumlamak, böylece toplu ve bireysel söyleyenlerin kalplerinin derinliklerine

seslenmek olmalıdır. Bu alanda çokça deneme yapıp, bu tür düzenlemelerin biçimsel ve teknik sorunlarını açıklığa kavuşturacak duruma gelince devlet, öğrencilere en basit alıştırmalardan, çok sesli örgütlere götüren bir “Halk Ezgileri Kitabının” yayınlanmasını sağlamalıdır. Aynı zamanda bunu halkın müzikal eğitiminin en önemli temeli olarak mümkün olan en kısa zamanda hazırlanmalıdır. “Yeni Türk Sanat Müziği” ülkenin kendi kültüründe var olan geleneksel müziğine ve özellikle de halk müziklerine dayalı olarak geliştirilmelidir. Avrupa’dan öğrenilen bestecilik teknikleriyle yerel ezgileri uyumlamak (armonize etmek) çözüm değildir. Bu yolla yaratılan müzik, ulusal sanat müziği olmayacağı gibi, Türk halkının duyumuna ve beğenisine yabancı gelecektir. Bu bakımdan Türk müzikçileri köylere gidip, kendi öz müziklerini yerinde özgün biçimleriyle işitip, öylece yaşamaları, duymaları ve halkını yakından tanıyıp, onunla kaynaştıktan sonra, özgün yapılara yönelmelidir.⁹

Bana göre; Hindemith’in bahsi geçen görüş ve ilkeleri ne yazık ki şimdiye değin gerçekleşmemiştir. Toplumca benimsenecek, öğrenebilecek ulusal okul müziği ve halk şarkıları dağarcığı üzerine ortak bir yol tutulamamış hatta bu konuda geniş çaplı bir çalışma yapılmamıştır. Böylelikle ülkemizin müzik eğitiminin kendi kaderine bırakılması söz konusu olmuştur. Uygulanan yöntem ve ilkelerdeki yanlışlık ya da eksiklikler sebebiyle müzikte kültür yozlaşması yabancılaşma baş göstermiştir. Örneğin M.E.B. 2005 yılında yayınladığı bir genelgeyle okullardaki müzik eğitimindeki yozlaşmaya dikkat çekerek, okul korolarında ve müzik ders programlarında Geleneksel Türk Halk Müziğine ve Geleneksel Türk Sanat Müziği’ne yer verilmesini özellikle belirtmiş hatta neredeyse şart koşmuştur. Bu da durumun ciddiyetini göstermek için önemli bir ayrıntıdır sanırım.

1.4.2 Bela Bartok’un Görüş ve İlkeleri

Müzik eğitimcisi ve kuramcısı Bela Bartok, 1937 yılında Ankara Halkevi’nin isteği üzerine Türkiye’ye gelmiştir. Çağımızda halk müziklerini en iyi inceleyen ve ondan mutlak yararlanmanın gerekliliğine inanan bir araştırmacı ve kuramcıdır. Ülkemizde vermiş olduğu üç konferanstan bildirge özetleri şudur: İki ülke halkının halk müziklerinin benzerlik taşıdığı, müziklerinin kökeninin köy olduğu 17. ve 18. yüzyıldan beri, Avrupalı

⁹Gedikli, Necati (1984). “Hindemith ve Türk Müzik Eğitiminin Temel Sorunları.” *Musiki Mecmuası*. İstanbul. Sayı: 406. s: 4-6

Bkz. Hindemith, Paul (1983). “Türk Küğ Yaşamının Kalkınması İçin Öneriler.” Çev., Gültekin Oransay. İzmir. s: 71

bağdarları etkilediğidir. Halk müziğinden yola çıkarak, en kısa sürede okul müziği eğitimi ve Türk ulusal müziğini yaratma yollarının bulunması gerekliliğinin belirtilmesidir. Paul Hindemith ve Bela Bartok'un görüş ve ilkeleri büyük ölçüde aynı fikri paylaşmakta Bela Bartok'a göre folklorla bir nebze olsun ilgilenenler, küçük ülkelerin ve özellikle siyasal gelişme gösteren insanların kendi halk türkülerini büyük bir çabayla topladıklarını bilirler. Bu nedenle bu ülkeler, halk ezgilerinde saklı bulunan defineleri korurlar. Macaristan'da 1850'lerde etkinlikte bulunan derleyiciler, halk ezgilerinin yalnız sözlerini yazmakla yetinmişlerdi. Bu yöntem çok hatalıdır. Ancak söz ve ezgiyle birlikte müzik bir bütün oluşturduğu sürece doğrudur. Macaristan'da folklor çalışmaları, diğer ülkelerden iki yönüyle ayrılır. Birincisi; çok güç olan derleme işi, tam anlamıyla bilimsel olarak 1930 yılında bitirilmiştir. İkincisi; Macaristan'ın folklorunun geliştirilmesinde, komşu ülkelerle kültürel etkileşme rol oynamıştır. Macaristan'ın çağdaş yüksek sanat müziği (köy kökenli halk müziği) bugün taşıdığı kendisine özgü damgayı, Macaristan köylü müziğine borçludur. Bu köylü müziği Macaristan'ın çağdaş yüksek sanat müziğinin doğuşunda en önemli işleve sahip olmuştur.

Bartok'a göre; köy müziğinin ezgileri, diri bir vücut yalınlık ve asla yorgunluk vermeyen bir öze köy yaşantısından kopup gelmiştir. En yüksek artistik değeri taşır. Diğer ülkelerde ve bizde olduğu gibi Afrikalılar ve Arapların da şehir ve köy müziklerinde büyük ayrıcalıklar bulmuş, Arap köy müziğinin şehirde işitilen müzikten büsbütün ayrı olduğunu saptamıştır. Yine Bartok'a göre; halk ezgilerinin bilinçli olarak işlenilmesine "Romantiklerde" rastlanır. Buna ilk olarak List'in Rapsodilerinde ve Chopin'in Mazurkalarında rastlanıyor. Sonraları Griek-Smetana-Dvorjak-Musorqski gibi ulusal bağdarlar yapıtlarında halk müziğini daha büyük oranlarda kullanmıştır.¹⁰

Sonuç olarak Bela Bartok; ulusal yapıyı oluşturan müziğimizi yaşatmanın ve yaratmanın temel hedefinin, köylerdeki müziğin elden geldiğince öğrenilmesinden geçtiğini savunuyor. Halk müziğinin derleme işinin bitirilmesinden sonra, yetkin olan sanatçılarımızın Türk Ulusal Müziğini yaratabileceğini savunuyor. Okul müziği eğitimi de bunun doğal bir uzantısı olarak görüyor. Ülkemizde de müzik eğitimcisi, kuramcı ve derlemeci Muzaffer Sarısözen başta olmak üzere, birçok sanatçımız halk müziğimizi

¹⁰Bartok, Bela (1936). "Halk Müziği Hakkında Bela Bartok'un 3 Konferansı." Ankara. *Recep Ulusoglu Basımevi*.

derleme çalışmalarıyla bizlere sunmuştur. Muammer Sun, Saip Egüz, Ziya Aydın tan v.b müzik eğitimcilerimiz bu derlemelerden okul eğitim müziği için yararlanmışlardır. Ancak hala geleneksel müziğimiz esas alınarak hazırlanmış olan bir ilköğretim müzik dersi kitabının eksikliği hissedilmektedir.

1.4.3 Muammer Sun'un Görüş ve İlkeleri

Eğitim amacıyla yapılan müzik öğretimine eğitsel müzik öğretimi denir. İlköğretimlerde, liselerde yapılan müzik öğretimi bu konunun kapsamına girer. Okullardan mezun olan her birey müzik öğrenimi alır ve toplumun iyi ya da kötü müzik geleceği bu kurumlarda hazırlanır. Toplumun kültür alanında fizyolojik ve psikolojik etkilenmelerinde de varlığını sürdürebilmesi, yarattığı ve yaşayışına kattığı, çağına uygun müzikle olasıdır. Eğitim ve öğretimin eğitsel müzik öğretimi konusunu etkileyen başlıca dört etkeni vardır. Bunlar;

1.4.3.1 Öğrenci

Çeşitli ekonomik, kültürel bölgesel ayrıcalıklardan ötürü okula gelen öğrencilerin, iyi bir gözlem ve araştırmadan geçirilip onu müzik eğitimi içine katmalıdır. Öğrenciye müzikten ve yaşamdan kopuk, kuramsal bilgiler vermemelidir.

1.4.3.2 Öğretmen

Okullarımızda müzik öğretmeni sayısı azdır. Yöresel ve bölgesel olarak dağılımları bir denge içinde değildir. Müzik öğretmeni olmayan okullarda müzik dersleri konuyla ilgisiz öğretmenlerce verilmektedir. İlkokullarda müzik branş öğretmenliği yoktur veya çok yetersizdir. Ayrıca müzik öğretmenleri belirli zamanlarda meslek içi eğitimden geçirilerek bilgi ve becerileri daha iyi duruma getirilmelidir. (müzik seminerleri ve köy enstitüleri örneği)

1.4.3.3 Öğretim Araçları

Kitap öğretim araçlarının en önemlisidir. Fakat ülkemizde müzik öğretim kitapları yeterli sayı ve nitelikte değildir. Eğitsel müzik öğretimi konusunda öğretmeni işbaşında yetiştirici, yöntem verici, mesleki ve pedagojik bakımdan öğretmene yardımcı olan kitaplar bulunmamaktadır. Okul müziği kitaplarının çoğu, öğrenciyi gereğinden çok müzik kuramları içinde bunaltan, veriş yöntemlerinin yanlış oluşu, içindeki ezgilerin sevimsizliği v.b nedenlerden ötürü yararsızdır. Tez elden ulus çapında şarkı birliği sağlayacak güzellikte ve sevimlilikte bir ulusal şarkı dağarcığı oluşturulmalıdır (kitap

veya kitaplar). Önemli bir sorun da Türkiye’de ulusal bir çalgı yapım evi bulunmamasıdır. Bu nedenle yeterli sayıda çalgı yapılamamakta, piyasada satılan çalgıların da pahalı olması sebebiyle okullarımızda müzik eğitimi çoğu kez çalgısız yapılmaktadır. Çeşitli çocuk ve gençlerden kurulu koro topluluklarına da bu gözle bakılabilir. Bu tür girişimlerin çok yetersiz kaldığı bir gerçektir.

1.4.3.4 Müfredat (Öğretim Çizelgesi) Programı

Öğretim çizelgesi, öğretimde temel görüşü, amaçları ilkeleri, uygulama yöntemlerini, araçlarını ve bunlara uygun olarak dağıtacağı belirleyen, bu nedenle eğitimi-öğretimi yönlendiren en önemli etkidir. Her dereceli okulda eğitim-öğretim; öğretim çizelgesine göre yürütülür. Bugüne kadar yapılan öğretim çizelgelerine egemen olan anlayış, gelenekçi ya da yaratıcı değil, aktarmacı ve öykünmecî bir anlayış olmuştur. Gelenekçi bir anlayış olsaydı, topluma, toplumun eski müziklerine ters ve çağ gerisi olmayan, fakat kaynağını müziklerimizden alan, evrensel nitelikler taşıyan yeni müzikler yaratılmasını ve bunların öğretime temel olmasını sağlardı. Aktarmacıdır, çünkü Avrupalı toplumların halk ve okul müziklerinin ve bunların majör-minör dizilerini, anlayışını, beğenisini, onların kendi koşullarında bir dönem için doğru sayılabilecek öğretim yöntemlerini aktarmış, öğretime Türk toplumuyla ilgili olmayan topluma yabancı kalan er tür yabancı değeri temel almıştır. Öykünmecîdir çünkü; Türk Okul Müziği bağdarlarını Avrupalı toplumların halk müziklerine, okul şarkılarına ve marşlarına benzer müzikler bestelemeye yöneltmiştir. Öğrencileri kendi müziklerine bestelemeye yöneltmiştir. Öğrencileri kendi müziklerine yabancılaştıracak, Avrupalının müziklerini dinlemeye, onların ezgilerini söylemeye, onlara özenmeye, öykünmecî olarak bakış ve uygulama anlayışı ve yorumu getirmiştir. Kısacası Türk Okul Müziği ilkelerindeki eksiklikleri şöyle sıralayabiliriz.

- Eğitsel müzik ilkemiz öğrenciye sadece, yabancı toplumların eski ve yeni müziklerini öğretmek olmamalıdır. Bu aktarmacılığın yanlışıdır.
- Eğitsel müzik ilkemiz, Türk bağdarlarının batı toplumlarına benzer müzik ve okul müziği yaratması olmamalıdır. Bu öykünme yanlışıdır.
- Eğitsel müzik ilkemiz, çağdaş ve evrensel bir anlayışla okul müzik yapıtlarının yaratılması ve eğitsel müzik öğretimine esas alınmasıdır. Ayrıca eski müziklerimizin ve evrensel değerdeki müziklerin seçkin örneklerine de eğitsel müzik öğretiminin önemlileri oranında yer verilmelidir.

Bu ilkelerin hayata geçirilebilmesi için aşağıdaki yöntemlerin bilinip, irdelenmesi gerekir.

Yaparak – Yaşayarak

Müziğin kurallarını, teorisini kavratmakla müzik öğretimi yapılamaz. Öğrencinin müzik derslerinde, müzik yapması, yani şarkı söyleyerek, çalgı çalarak, müziği bu yolla hayatına katması sağlanmalıdır.

Yakından – Uzağa Yöntemi

Öğrencilere verilecek müzik eserlerinin seçimiyle ilgilidir. Öğrenci çevresinden sürekli olarak duyduğu tekerleme, sayışma, türkü v.b müzik parçalarını daha kolay belleyebilir. Kendi bölgesinin müziklerinden sonra, kolaylık bakımından komşu bölgelerin müziklerinden seçilmiş parçaların öğrenciye verilmesi onun bu müzikleri kolaylıkla öğrenmesini ve yaşamına katmasını sağlar. Müziği kendi çevresinin, komşu bölgelerin, bütün Türkiye'nin Türk okul şarkılarıyla, marşlarımızdan seçilmiş parçalarla yaparak yaşayarak seven, öğrenen öğrenci, dünyanın farklı toplumlarının seçilmiş güzel müzik örneklerini de kolaylıkla öğrenebilir, yaşamına katabilir. Ayrıca bu müziklerin verilisinde notayla eğitimi zorunlu kılmak doğru değildir. Bu kolaylıktan fazlaca yararlanmak gerekir.

Kolaydan–Zora Doğru Yöntemi

Türkülerin, folklorik müziklerin, tekerlemelerin, marşların gerekirse önce kulaktan öğretilmesi, sonra notalı öğrenime geçişin aşamalı olarak sağlanması yöntemidir notalı, notasız eğitimde önce bir bölümün müzik ve sözlerinin öğretilmesi, daha sonra diğer bölümlere geçilip yapıtın tüm bölümlerinin öğretilmesi sağlanmalıdır. Buna parçadan bütüne gidiş diyoruz.

Müzikten – Bilgiye Yöntemi

Müzik öğreniminde bilgi verilecek ise, şarkının öğrenilmesinden, çalgının çalınmasından, müziğin dinletilmesinden sonra gereği kadar verilmeli öğrencinin kafası bir sürü müzik kuramları bilgileriyle doldurulmamalıdır. Kısacası şarkılarla, çalgı müzikleriyle ve dinletme yoluyla, müziğin kültürünü müzikle vermektir. Muammer Sun'un ilke ve yöntemlerinde, uygulamaya konu olacak olan eserlerin seçimine dikkat edilmeli ve çocuğa gerçek, yüksek sanat zevki aşılanmalıdır.¹¹

---

¹¹Sun, Muammer (1984). "Temel Müzik Eğitimi 1." İstanbul. *Adam Yayıncılık*

1.4.4 Dr. Edip Günay'ın Görüş ve İlkeleri

Müzik doktoru ve eğitimci olan Edip Günay, Filarmoni Dergisinin Kasım 1973 sayısındaki yazısında, konuyla ilgili olarak “folklor araştırmalarında elde edilen ürünlerin ve onların çözümlenip, değerlendirilmelerinden çıkan bilimsel verilerin bugünkü eğitim yaşamımızda kullanılması” hususunu vurguluyor. Yine aynı yazıda, folklor araştırmalarından elde edilen verilerin doğrudan kullanılabilmesi gibi, bu bulgulardan yola çıkarak kendine özgü teknikler deneyip, geliştirerek yeni kullanımlar oluşturulabileceği savını ileri sürüyor.¹²

1.4.5 Dr. Erdoğan Okyay'ın Görüş ve İlkeleri

Müzik doktoru, müzik eğitimcisi ve bağdarı Erdoğan Okyay, Filarmoni Dergisinin Kasım 1973 sayısındaki yazısında, halk müziğinin okul müziğine ne şekilde temel, olabileceğini, halk – müzik – bilim ve karşılaştırmalı müzik bilim çalışmaları sonuçlarının, okul müzik eğitimine ne şekilde yansıtılabileceğini incelemiş ve şöyle yazmıştır; halk müziğimizi Türk okul müziğine temel alma düşüncesi uzun yıllardan beri vardı. Fakat uygulama yoktu. Giderek okul müzik kitaplarına belirli sayıda halk müziği eserleriyle, çocuk müziği ezgileri koymakla az da olsa batı aktarmacılık anlayışı gerilemiştir.

Erdoğan Okyay'a göre amaç; halk müziğinin okullarda kullanılması ve yaygınlaştırılmasıdır. Bu işi küçük yaştan başlayan sistemli bir uygulamaya sokmak gerek. Okyay; tüm çalışma ve çabaları sevindirici bulmakla birlikte, gerçek sonuçtan uzak olduğumuzu da belirtir.¹³

1.4.6 Ziya Gökalp'in Görüş ve İlkeleri

Düşünür ve sosyolog Ziya Gökalp'e göre; yurt ulusal kültürdür. Ulusal kültür, ulusal dayanışmayı güçlendirir. Ulusal dayanışmanın güçlendirilmesi, toplumsal düzen ve ilerleme, ulusal özgürlük ve bağımsızlığın sağlanması ile olanaklıdır. Böylesine önemli işlevleri olan ulusal kültür, çeşitli dallardan oluşur. Bunlardan biri de “ulusal müziktir.” Gökalp'in 1920'lerdeki ulusal müziğe ilişkin görüşü özetle şudur; Türk toplumu şu üç tür müzikle karşı karşıyadır. Doğu müziği, Batı müziği ve Türk Halk Müziği yaşayan kültürümüzün Batı müziği yeni uygarlığımızın müzikleridir. Ulusal müziğimiz,

¹²Günay, Edip (1973). “Filarmoni Dergisi Kasım Sayısı”

¹³Okyay, Erdoğan (1973). “Filarmoni Dergisi Kasım Sayısı.”

ülkemizdeki halk müziği ile Batı müziğinin kaynaşmasından doğacaktır. Halk müziğimizin bize verdiği ezgileri toplar ve Batı müziği yöntemiyle armonize edersek hem ulusal hem de Avrupai müziğe sahip oluruz.¹⁴

1.4.7. Atatürk'ün Görüş ve İlkeleri

Büyük Önder Atatürk'e göre hükümetlerin en önemli görevi, ulusal eğitimi tam başarmak ve bunun için temel bir program yapmaktır. Böyle bir programın iki önemli yönü vardır.

- Toplumsal yaşamın gereklerine uyması
- Çağın isteklerini karşılaması

Ulusal eğitim programından söz ederken geçmişin boş inançlarından, yaratılışımızın nitelikleri ile ilgisi olmayan yabancı düşüncelerden, doğudan ve batıdan gelen tüm olumsuz etkilerden uzak bir kültür düşünölmelidir. Bu yer ulusun öz yapısıdır. Ulusal kültürün her çığırda açılarak yükselmesi sağlanmalıdır. Yükseltilmesi gereken öğelerden biri de “ulusal müziktir”. Atatürk'ün “Türk Ulusal Müziği” ile ilgili görüşü özetle şöyledir; Türk toplumu büyük, hızlı ve köklü bir değışim içindedir.

“Osmanlı Müziği” Türkiye Cumhuriyeti”ndeki bu büyük değışmeleri dile getirebilecek “terennüm edebilecek” güçte değıldir. Bir ulusun yeni değışikliğinde ölçü, müzikte değışikliğı alabilmesi, kavrayabilmesidir. Bize yeni bir müzik gereklidir. Bu müzik; özünü halk müziğinden alan çok sesli bir müzik olacaktır. Ulusal ince duyguları, düşünceleri anlatan yüksek deyişleri, söyleyişleri toplamak, onları bir an önce genel son müzik kurallarına göre işlemek gerekir. Türk ulusal müziğı ancak bu yolla yükselebilir, evrensel müzikte yerini alabilir. Bana göre; büyük önderin görüşleri hiç kuşkusuz günümüz için de geçerlidir.¹⁵

1.5 Türk Milli Eğitiminin Temel İlkeleri

1.5.1 Genellik ve Eşitlik(Madde 4)

Eğitim kurumları dil, ırk, cinsiyet, din ayrımı gözetilmeksizin herkese açıktır.

1.5.2 Bireyin ve Toplumun Gereksinimleri(Madde 5)

Milli eğitim hizmeti, Türk vatandaşlarının istek ve yetenekleri ile Türk toplumunun

¹⁴Gökalp, Ziya (1999). “Türkçülüğün Esasları.” İstanbul. M.E.B. s: 146

¹⁵ Karabulut, Nail. v.d. (1990). “Türkiye'nin Eğitim Politikası.” *İstanbul Ticaret Odası Yayınları 5*. Ataman, Yaver Sadi (1991). “Atatürk ve Türk Musikisi.” Ankara. *Kültür Bakanlığı*. s: 20

gereksinimlerine göre düzenlenir.

1.5.3 Yöneltilme (Madde 6)

Bireyler eğitimleri süresince, ilgi ve yetenekleri ölçüsünde ve doğrultusunda da çeşitli programlara veya okullara yöneltilerek yetiştirilirler. Milli eğitim sistemi her bakımdan bu yöneltilmeyi gerçekleştirecek şekilde düzenlenir. Yöneltilmede ve başarının ölçülmesinde, rehberlik hizmetlerinden ve tarafsız ölçme-değerlendirme yöntemlerinden yararlanırlar.

1.5.4 Eğitim Hakkı (Madde 7)

Temel eğitim görmek her Türk vatandaşının hakkıdır. Temel eğitim kurumlarından sonraki eğitim kurumlarından yurttaşlar ilgisi, gücü ve yetenekleri ölçüsünde yararlanırlar.

1.5.5 Fırsat ve Olanak Eşitliği (Madde 8)

Eğitimde kadın, erkek herkese fırsat eşitliği sağlanır. Parasal olanaklardan yoksun, başarılı öğrencilerin en yüksek eğitim evrelerine kadar öğrenim görmelerini sağlamak amacıyla parasız yatılılık, burs, kredi ve başka yollarla gerekli yardımlar yapılır. Özel eğitime ve korunmaya ihtiyacı olan çocukları yetiştirmek için özel önlemler alınır.

1.5.6 Süreklilik (Madde 9)

Bireylerin genel ve meslek eğitimlerinin yaşam boyunca devam etmesi temeldir.

1.5.7 Atatürk Devrim ve İlkeleri, Atatürk Milliyetçiliği (Madde 10)

Eğitim sistemimizin her evre ve türü ile ilgili ders programlarının hazırlanıp, uygulanmasında, her türlü eğitim etkinliklerinde, Atatürk devrim ve ilkeleri ve anayasada anlatımını bulmuş olan Atatürk milliyetçiliği temel olarak alınır. Ulusal ahlak ve kültürün bozulup yozlaşmadan kendimize özgü şekli ile evrensel kültür içinde korunup, geliştirilmesine ve öğretilmesine önem verilir. Çağdaş eğitim ve bilim dili halinde gelişmesine çalışılır ve bu nedenle Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu ile işbirliği yapılarak, Milli Eğitim Bakanlığınca gereken önlemler alınır.

1.5.8 Demokrasi Eğitimi (Madde 11)

Güçlü ve süreğen özgür ve demokratik bir toplum düzeninin gerçekleşmesi ve devamı için yurttaşların sahip olmaları gereken demokrasi bilincinin, yurt yönetimine ait bilgi, anlayış ve davranışlarla sorumluluk duygusunun ve manevi değerlere saygının, her türlü eğitim çalışmalarında öğrencilere kazandırılıp geliştirilmesine çalışılır. Ancak, eğitim kurumlarında Anayasada anlatımını bulan Atatürk Milliyetçiliğine aykırı siyasi ve

ideolojik etkilenimler yapılmasına ve bu nitelikteki günlük siyasi olay ve tartışmalara karışılmasına hiçbir şekilde meydan verilmez.

1.5.9 Laiklik (Madde 12)

Türk Milli Eğitiminde laiklik temeldir. Din kültürü ve ahlak öğretimi ilköğretim ile lise ve dengi okullarda okutulan zorunlu dersler arasında yer alır.

1.5.10 Bilimsellik (Madde 13)

Her derece ve türdeki ders programları ve eğitim yöntemleriyle ders araç ve gereçleri, bilimsel ve teknolojik doğrulara ve yeniliklere, çevre ve ülke gereksinimlerine göre sürekli olarak geliştirilir. Eğitimde verimliliğin artırılması ve sürekli olarak gelişme ve yenileşmenin sağlanması bilimsel araştırma ve değerlendirmelere dayalı olarak yapılır. Bilgi ve teknoloji üretmek ve kültürümüzü geliştirmekle görevli eğitim kurumları gereğince donatılıp, güçlendirilir. Bu yöndeki çalışmalar maddi ve manevi bakımdan desteklenir.

1.5.11 Planlılık (Madde 14)

Milli eğitimin gelişmesi ekonomi, sosyal ve kültürel kalkınma hedeflerine uygun olarak eğitim, insan gücü, yerleştirme ilişkileri dikkate alınmak koşuluyla, sanayileşme ve tarımda modernleşmede gerekli teknolojik gelişmeyi sağlayacak meslek ve teknik eğitime ağırlık verecek biçimde planlanır ve gerçekleştirilir.

1.5.12 Karma Eğitim (Madde 15)

Okullarda kız ve erkek karma eğitim yapılması temeldir. Ancak eğitimin türüne, olanak ve zorunluluklarına göre bazı okullar yalnız kız veya yalnız erkek öğrencilere ayrılabilir.

1.5.13 Okul ile Ailenin İşbirliği (Madde 16)

Eğitim kurumlarının amaçlarının gerçekleştirilmesine katkıda bulunmak için okul ile aile arasında işbirliği sağlanır. Bu amaçla okullarda okul-aile birlikleri kurulur. Okul-aile birliklerinin kuruluş ve işleyişleri Milli Eğitim Bakanlığınca çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir.

1.5.14 Her Yerde Eğitim (Madde 17)

Milli eğitimin amaçları yalnız resmi ve özel eğitim kurumlarında değil, aynı zamanda evde, çevrede, işyerlerinde, her yerde ve her fırsatta gerçekleştirmeye çalışılır. Resmi özel ve gönüllü her kuruluşun eğitimle ilgili etkinlikleri milli eğitim amaçlarına uygunluğu

bakımından Milli Eğitim Bakanlığının denetimindedir.¹⁶

1.6 Başlıca Müzik Öğretim Yöntemleri

Müzik öğretim yöntemleri, insanoğlunun gelişimine paralel olarak bir hayli gelişim, değişim göstermiştir. Dünden bugüne değin kullanılan belli başlı müzik öğretim yöntemlerini, bu mesleğe gönül verenlere yardımcı olabileceği ve farklı bir bakış açısı getirebileceği düşüncesiyle, bilinen en eski yöntem olan Fransız rakamlı müzik öğretim yönteminden başlayarak inceleyelim.

1.6.1 Fransız Rakamlı Müzik Öğretim Yöntemi

Nota yerine rakam kullanıldığından bu yönteme rakamlı müzik denilmiştir. Antoine Parran (1587–1650) adında bir rahip, 1646’da o çağın müzik öğretimine ilişkin bilgiler içeren kitabında, ilk kez gamın seslerinin birden yediye kadar rakamla gösterilmesini öneriyor. Sonraki yüzyılda matematikçi P.Galin (1786–1822) bu yöntemi ele alıp yenileme yapar. Emile Cheve (1804–1864) ile ortaklaşa hazırlanan müzik kitabıyla bu yöntem uzun yıllar müzik eğitiminde kullanılır. Rakamlı müzik yöntemiyle tek sesli ezgilerin yanı sıra, iki sesli, çok sesli koro ezgileri ve enstrümantal eserler de yazılmıştır. Bu yöntem; armoni, ezgileme ve form açısından yarattığı zorluklar nedeniyle 1923’de Fransa, Belçika, İsviçre ve Almanya’da okul müfredat programından çıkarılmıştır. Örneğin rakamlı müzik yönteminde kalın, orta, ince rejistir sesleri şöyle gösterilir.¹⁷

1 2 3 4 5 6 7 1 2 3 4 5 6 7 1 2 3 4 5 6 7

. . . . .

1.6.2 İngiliz Tonik Sol-Fa Yöntemi

Bu yöntem müzik eğitimcisi, Sarah Glower (1785–1864) adında İngiliz bir bayan tarafından geliştirilmiştir. Gali ile aynı çağda yaşayan Glower, Gali’nin yönteminden kısmen faydalanmış, birden yediye kadar olan yedi rakam yerine, yedi notanın isimlerinin ilk harflerini almıştır. Bu rakamlı nota yönteminin harfle değiştirilmiş şeklidir. 1812 yılından 1960’lı yıllara kadar İngiliz okul müzik eğitiminde bu yöntem uygulanmıştır. Bu

¹⁶MEB İlköğretim Genel Müd. (1994) “İlköğretim Programı.” Ankara. *MEB Yayınları 2847*

¹⁷Yönetken, Halil Bedi (1952). “Müzik Öğretimi ve Öğretim Yöntemleri. İstanbul. *MEB Basım Evi*.

yöntemde kulak eğitimi, ritim duygusu el işaretleriyle ve resimlerle ağırlanıyordu. Dizeğe harf düzenlemesiyle yapılan bir hazırlama sonrasında geçilir ve bu yöntemde kulak eğitimine, dizeğe geçilmeden önce harflerle başlanılır. Dizek üzerinde Do hep gezicidir.

Örnek olarak yedi notanın harflerini görelim: d, r, m, f, s, l, kalın, orta, ince rejistirden yani üç oktav halindeki yirmi bir sesin anlatımı aşağıdaki olacaktır.¹⁸

d1. r1. m1. f1. s1. l1. t1. d. r. m. f. s. l. t. D1. R1. M1. F1. S1. L1. T1.

1.6.3 Alman Tonika Do Yöntemi

Alman müzik eğitiminde 1960'lı yıllara kadar en çok kullanılan yöntemdir. Yöntem Agnes Hundoege (1858–1927) tarafından geliştirilmiştir. İngiliz tonik sol-fa yönteminin türevidir. Notalar aynı harflerle gösterilip, aynı fonemimi kullanılır. Bu yöntemde el işaretleri, İngiliz tonik sol-fa yöntemi işaretlerinin aynıdır. Sadece suslar, elin başparmağıyla, orta parmağın birleştirilerek halka yapılmasıyla gösterilir ve bu harekete “sa” denir. Ritim değerlerini işlerken inişli-çıkışlı notalarda izlenen sıra, tonik sol-fa'dır.¹⁹

1.6.4 Max Battke Yöntemi

Max Battke (Prusya 1863–1916); yönteminde, Alman tonika yöntemiyle d'arezzo'nun notalamasını kullanmıştır. Bu yöntemde dizek üzerinde grafiklerle yapılan bir öğretim evresi vardır. Battke, geliştirmiş olduğu yöntemde, ritim, ezgi, armoni ve dinamik duygu unsurlarının eğitimine önem vererek, sağlam duygular yaratmaya çalışmıştır. Şimdi bu unsurları işleyişini inceleyelim.²⁰

1.6.4.1 Ritmik Duygu

Yazmış olduğu kitabındaki özel ritim alıştırmalarını vurdurup, ritmik yazım yaptırarak, ölçülerde ritim boşluklarını doldurarak, daha önceden bilinen şarkıların ritimlerini düşündürür, buldurarak bir yöntem geliştirmiştir.

1.6.4.2 Ezgisel Duygu

Kitabındaki özel entonasyon alıştırmaları, ezgi yazımı, işitme alıştırmaları, ezgisel

^{18, 19, 20} Yönetken, Halil Bedi (1952). “Müzik Öğretimi ve Öğretim Yöntemleri. İstanbul. *MEB Basım Evi*.

yürüyüş alıştırmaları ve şarkılarla kulak eğitimi ele almıştır.

1.6.4.3 Armonik Duygu

Ses alıştırmaları ile birlikte yapılan iki ve çok sesli işitme alıştırmalarıdır. Önce basit armonik aralıklar, daha sonra zor ve akorlar üzerinde armonik çok sesli yazım yaptırarak kulak eğitimi ele almıştır.

1.6.4.4 Dinamik Duygu

Ses ve işitme alıştırmaları sırasında yapılan dinamik alıştırmalardır. Battke gençlerde ritmik ve ezgisel algılamayı ve dikkati geliştirmek için kontrol alıştırmaları yapmıştır. Öğretmen bilerek yanlış notalar çalar ya da söyler, öğrencilere de bu yanlış buldurur.

Battke öğrenciye müzik grameri, motif ve cümlelerin ne olduğunu anlatır. Basit şarkı ve eserleri çözümler. Farklı alıştırmalarda çocuklara buldurduğu dizeleri önce ritim sora ezgi yaptırarak kendilerine parçalar besteler. Battke her yerde her zaman, öğrencinin serbestliğini, bağımsızlığını, birlikte etkinliğini, derse katılımını ve dersin öğrenci ile birlikte yapılmasını ister.

1.6.5 Jagues – Dalcrose Ritmik Yöntemi

Bu yöntemde; ritim, ölçü ve nüanslar, ayak, el, kollar ve bütün vücutla anlatılır. Yöntemin amacı beden eğitimi ya da dans eğitimi değildir. Amaç; müziğin hâkimiyeti içinde, vücutla beynin sıkı işbirliği ile ritmik bir düşünce yaratmak, kas sistemini geliştirmek, sürekli müzik ritmi duygusu yaratmaktır. Bu yöntem çocukların kendilerini tanımalarına yardım eder. Vücutla düzgün hareketler kurulmasına, düşler kurmaya, heyecan uyandırmaya, sonra da bunların dışavurumunda öğrencinin kendini tam olarak ifade edebilmesini sağlamaya çalışır. Bu yöntem kısaca, insanların müziği dinleyip, vücutlarında hissetmeyi öğretir. Zihinsel ve bedensel etkinlikler arasındaki uyumu sağlamayı, zevk almayı amaçlar. Çocuğa buluş ve hareket imkânı sağlar.²¹

1.6.6 Orff Yöntemi

Ritim ve doğaçlamaya dayanan deneyimsel bir yöntemdir. Önce pratik yaptırılır sonra kuram öğretilir. Çocukların doğal buldukları toplama, zıplama, koşma, sallanma gibi

---

²¹ Yönetken, Halil Bedi (1952). "Müzik Öğretimi ve Öğretim Yöntemleri. İstanbul. *MEB Basım Evi*.

ritim duygusu üzerine kurulmuştur. Orff'a göre koşma, hareket ve danstan kaynaklanan ilkel müzik; çocuk müzik eğitiminin temelini oluşturmalıdır. Bu yöntemde doğaçlama önemli bir yer tutar. Çocuk eğitiminde müziğin sade, doğal, gelişmeye uygun olması gerektiğini savunur. Eğitime önce çocuk tekerlemelerinden başlanır, çocukların bildiği şarkılar, şarkılı oyunlar ele alınır. Bunlar konuşma, el çırpması, şarkı söyleme ve dans etme olarak yorumlanır çocuklar tarafından. Orff'un ritme verdiği önemle, vurmali çalgılar müzik eğitimine alınmıştır. Çocukların pentatonik dizi ile çalışmalarını savunur. Çünkü yedi sesli bir dizi verildiğinde çocuklar kendi müziklerini doğal olarak yaratacağı ve bildikleri ezgilerin etkisinde kalıp, onların tekrar edilmesi halinde yaratıcılığın yok edilmesini oluşturduğunu düşünür. Bu yöntemin en önemli özelliği çocukların ilgisini çekmesidir. Yetişkinler düzeyindeki müzik kavramları çocuklara verilmez. Müzik kavramı; çocukların etkinlikleri sonucunda oluşur görüşünü savunur.²²

1.6.7 Kodaly Yöntemi

Zoltan Kodaly müzik eğitiminin şu amaçlar doğrultusunda yapılmasına inanır.

- Herkes şarkı söyleme beğenisi almalı.
- Herkes müzik konusunda bilgili olmalı.
- Müzik günlük yaşantıda, evde ve dışarıdaki etkinliklerde rol oynamalı.
- Konsere giden dinleyici eğitilmeli.

Kodaly yaşamın müzik yolu ile yaratıcı bir zenginliğe kavuştuğuna inanmış, bu bağlamda müziğin herkese yönelik bir amaç çizgisinde verilmesi gerekliliğini vurgulamıştır. Kodaly bu amacın yanı sıra, ulusal bir müzik kültürü kurma gerekliliğine inanmıştır. O, bireysel müzik bilgi ve becerisini ve ulusal müzik kültürünü okul müzik eğitiminde “halk ezgilerini” temel almakla geliştireceğine inanmıştır. Kodaly'e göre; yukarıda belirtilen yaklaşımlar bir gelişim yöntemi olup, nota okuma, yazma, kulak eğitimi, tartım hareketi, şarkı söyleme ve dinlemeden oluşmaktadır. Bu yönteme göre; çocuklarda tartım duyarlılığı, hareket ve tartım oyunları ile işlenir ve onların görerek, duyarak temel vuruşlarıyla tartım motiflerini algılamaları sağlanır. Basit tartımlar çizgi notasyonu denilen sistemle dörtlük ve sekizlik notalar için “ta ve ti” heceleri kullanılarak yazılır.

I.   I   I   I I   I
        Ta   ta   ti   ti   ta

²² Yönetken, Halil Bedi (1952). “Müzik Öğretimi ve Öğretim Yöntemleri. İstanbul. *MEB Basım Evi*.

II. I I I I
ta ta ta ta

Çocuklar bu tartımlarla hem el çırpıp hem söyler hem de hareket ederler. Bu tartımlar çocuk tekerlemeleri ve şarkılarından alınır. Çocukların tartım cümlelerine kendi doğaçladıkları cümlelerle karşılık vermeleri sağlanır. Böylece onların ölçü, vuruş, aksan ve denge duyarlılığı geliştirilir. Kodaly yönteminde ritim ayrı bir öge olarak verilmez. Ezgiyle ilişkili olarak öğretilir.

Kodaly çocukların yarım sesleri doğru söylemediklerini fark etmiş ve onların doğru söyleme alışkanlığını küçük yaşta almalarına inandığı için, yönteminde kullandığı ilk ezgileri do-re-mi-sol-la seslerinden oluşan pentatonik dizi üzerine kurmuştur. Dizide çocuklara en doğal gelen aralık, inici (sol-mi) küçük üçlüdür.

Daha sonra öğretilecek ses, pentatonik dizinin beşinci sesidir. Böylece çocuğa büyük ikili ve dörtlü aralık da verilmiş olur. Çocuk müzik ve bellek yönünden geliştikçe, pentatonik dizinin diğer iki sesi ve temel sesin oktavı eklenir. Dizi çocuklar tarafından iyice kavrandıktan sonra küçük ikili aralıklar da eklenerek majör dizi elde edilir ve seslendirilir. En son majör dizinin tüm sesleri ve aralıkları iyice kavrandıktan sonra bemol ve diyezler öğretilir. Yöntem; çalgıdan çok, sesin kullanıldığı bir yöntemdir. Eğer çalgı kullanılacaksa önerilen çalgı blok flütür.²³

1.6.8 Orff ve Kodaly Yöntemlerinin Ortak Yönleri

- Her iki yöntem de bireysel olmayıp, toplu eğitim için kullanılır.
- Her iki yöntem de ritme ve ezgisel doğaçlamaya önem verir. Orff müzikal duygu ve yaratıcılık, Kodaly’se müzikal duygu ve müzik okuma becerisinin gelişimini öncelikli olarak ele alır.
- Her iki yöntemde de vücut hareketi önemli rol oynar. Orff’ta vücut hareketi, müzik yaratımı için, Kodaly’de ise müzik, okuma için yardımcı bir araç olarak kullanılmıştır.
- İki yöntemde de, ezgi öğrenimini aynı aralıkları kullanarak ve pentatonik dizi ile başlayarak öğretir. Orff, pentatonik diziyi, çocukların diatonik dizideki tanıdığı

²³ Yönetken, Halil Bedi (1952). “Müzik Öğretimi ve Öğretim Yöntemleri. İstanbul. *MEB Basım Evi*.

ezgilerin etkisinde kalıp taklide yönelmemeleri ve kendilerine özgü yaratılar ortaya koymaları için kullanır. Kodaly ise çocukların yarım sesleri doğru söylemedikleri için eğitimine pentatonik diziyle başlar.

1.6.9 Suzuki Ana Dil Yöntemi

Suzuki geliştirmiş olduğu bu yönteme “ana dil” yöntemi demiştir. Psikologların psikolinguistik dedikleri gelişim üzerine kurulmuştur. Suzuki; çocukların kendilerine öğretilenlerden daha çoğunu öğrenebilecek güce sahip olduklarına inanmıştır. Yetişkinlerce zor öğrenilen şeylerin çocuklar tarafından kolaylıkla öğrenildiğini ileri sürmüştür. Suzuki eğitimi; insanların ortamın ürünü olduğu inancına dayanır. Yetenek eğitimi bebeklik sırasında müzik dinletimiyle başlar. Çocuğu, müziğin hayatının, çevresinin ayrılmaz bir parçası olduğuna alıştırmak gerekir. Örneğin çocuk üç yaşına kadar keman çalmaz, fiziki yapısı uygun duruma gelinceye kadar kemana düşünmeden ezberle öğrenir. Aynı ana dili öğrendiği gibi. Dinlemek bu yöntemde önemli yer tutar. Çocuk öğretmenini ve düzeyli öğrencileri dinler. Teknik gelişim notadan önce gelir. Öğrenci öğrendiği her müziği ezberlemek zorundadır. Gerçek nota okuması, çocuğun çalmış olduğu parçaların notayla karşılaştırılmasıyla başlar. Solfeje önem verilmez. Yetenek eğitimi bireysel olup öğrencinin gereksinimine göre ayarlanır. Aileler bu gelişimde önemli rol oynar. Aile büyüklerinden birisi çocuğun derslerine katılır. Ona günlük çalışmalarında yardımcı olur. Suzuki yöntemi; başlangıçtan sonuna kadar müzik entonasyonunun çocuklar için çok önemli olduğuna inanır. Suzuki yetenek eğitiminin amacı sanatçı yetiştirmek değildir. Bu yöntemde amaç; çocuğun müzik yeteneğini, müzik gücünü geliştirmesine yardımcı olmaktır.²⁴

---

²⁴ Yönetken, Halil Bedi (1952). “Müzik Öğretimi ve Öğretim Yöntemleri. İstanbul. *MEB Basım Evi*.

II. BÖLÜM: BİR ÖNERİ

2.1 İlköğretim Birinci ve İkinci kademedeki Müzik Dersi Öğretim Programı

2.1.1 İlköğretim Okulu 1.2.3. Sınıf Müzik Dersi Programı

İlköğretim okulları 1. 2. ve 3. sınıfın yarısına kadar müzik eğitimi kulaktan yapılır. Uygulamada yöntem ve sıralama şöyledir.

- 1. sınıflarda ilk önce çocuğun yaşamındaki oyun, hareket, ses çeşitleri ve müzikten yola çıkılır. Çocuğun oynadığı müzikli oyunlar, danslar, ses ve ses kaynakları, ses ve müzik ritimsel vuruşlara uygun bedensel hareket katmalarla uygulanır. Hareket, konuşma, şiir, müzikte hızlilik, gürlük, müzikte vuruş-ritim, ölçü kavramıyla devam edilir. Müzikte ezgi, biçim, tür, çevre ile devam edilip, büyük önder Atatürk, anlatım ve şarkılarla konu olarak işlenir.
- 2. sınıflarda da yukarıda (1. sınıflarda) işlenen konular, basitten biraz daha zora, bilinenden bilinmeyene, çevreden bölgeye ilkesiyle daha örneklemeli ve daha geniş açınımla işlenmelidir. 2. sınıfta daha önceden kulaktan öğrenilen sayışmalar, tekerlemeler, çocuk şarkıları yeniden ele alınarak (bilinenden bilinmeyene, kolaydan zora ilkesi ışığında) notayla müzik öğretimine 3. sınıfta başlanabilir. Fakat daha önce kulak yoluyla yeterli bir eğitim sağlanamamış ise, notayla eğitime 4. sınıfta başlanması uygun olur.
- 3. sınıfta çocuğun çevresindeki müzikli oyunların, müzikli hareketlerin, halk danslarının adları ve müzikleri yaratıcı yöntemlerle verilir. Müzikteki, hareketlerdeki, şiirdeki, konuşmadaki hız değişiklikleri uygulamalarla öğrenciye fark ettirilir. Yine müzikte, şiirde, konuşmadaki gürlük değişiklikleri uygulamayla, öğrenciyle çeşitli ritimler uygulayarak ritmi fark ettirebilme ve belirleme çalışmaları yapılır. Ölçü olarak da; şarkılarda soluk alma ve durak yerlerini vuruş, şarkıda düzenli vuruşlarla şarkılardaki durak ve bitiş çizgileri gösterilir.

2.2 Dördüncü Sınıfta İşlenecek Ünite ve Konular

2.2.1 Birinci Ünite: Hayatımızda Müzik ve Müziksel Çevremiz Konuları

a. Yaşamımızda Müzik

- İlimizde müzik yaşamı
- Bölgemizde müzik yaşamı
- Hayatımızda müziğin yeri

b. Müzik Çevremiz

- Çevremizdeki başlıca müzik kurum ve kuruluşları
- Çevremizdeki başlıca müzikçiler
- Çevremizdeki başlıca müzik etkinlikleri
- Çevre sağlığımız ve müzik

c. Amaçlar

- İlindeki özel gün ve haftalardaki müzik etkinliklerinin takibinde olabilmek.
- Bölgesindeki özel gün ve haftalardaki müzik etkinliklerinin farkında olabilmek.
- Müziğin yaşamımızdaki yerini anlatabilmek.
- Çevresindeki başlıca kurum ve kuruluşlarda yapılan müzik etkinliklerinin ayrımında olabilmek.
- Müzik ve çevre sağlığı ilişkisini anlayabilmek.
- Müzik yaparken ve dinlerken çevre sağlığı açısından gereken kurallara özen gösterebilmek.
- Çevresindeki müzik kurum ve kuruluş ve müzikçileri tarafından düzenlenen belli başlı müzik etkinliklerine karşı duyarlı olabilmek ve bu etkinliklere katılabilmek.

2.2.2 İkinci Ünite: Müziğimizde Ses Konuları

a. Müzik Seslerinin Temel Özellikleri

- Süre, uzunluk ve kısalık
- Yükseklik, incelik ve kalınlık
- Gürlük, hafiflik, kuvvetlilik
- Tını

b. Müzikte Kullandığımız Sesler

- İnsan sesleri
- Çalgı sesleri
- Doğal sesler
- Yapay sesler

c. Müziğimizde Kullandığımız Seslerin Yüksekliklerine Göre Adlandırımı ve Yazımı

- Re-mi-fa-sol-la
- Do-si2 (ince)-do2 (ince)

d. Amaçlar

- Sesleri nasıl duyduğumuzu anlayabilme.
- Müzik seslerinin temel özelliklerini kavrayabilme.
- Re-mi-fa-sol-la seslerinin dizekteki yerlerini tanıyabilme.
- Do1-Si2-Do2 seslerinin dizekteki yerlerini tanıyabilme.
- Re-mi-fa-sol-la seslerini doğru söyleyip, çalabilme.
- Re-mi-fa-sol-la seslerini dizek üzerinde yerlerine yazabilme.
- Do1-Si2-Do2 seslerini doğru söyleyip, çalabilme.
- Do1-Si2-Do2 seslerini dizek üzerinde yerlerine yazabilme.
- Sesini, konuşurken, şarkı söylerken doğru kullanmayı alışkanlık haline getirebilme.

2.2.3 III. Ünite: Müziğimizde Tartım ve Ezgi

a. Seslerin, Susların Sürelerine Göre Çeşitli Düzenlenimi

- Tam nota ve tam sus ile düzenlemeler
- Tam-yarım notalar ve tam sus ile düzenlemeler
- Tam, yarım, çeyrek notalar ve tam sus ( ) ile düzenlemeler
- Uzatma bağı ile düzenlemeler

b. Basit Tartım Kalıpları ve Yazılımı

- Yalın konuşma kalıplarından tartım kalıpları oluşturma
- Yalın konuşma kalıpların tartım yazılımı

c. Ezgi Kalıpları

- Re-la aralığı içindeki seslerden oluşturulan ezgi kalıbı

- Do-sol aralığında oluşturulan ezgi kalıpları
- Do sesinin kullanıldığı ezgi kalıbı
- Do1 - do2 aralığında oluşturulan ezgi kalıbı

d. Ezgi Kalıplarının Yalın Düzenlenimi

- Verilen tartım kalıbına göre sesleri düzenleyiş
- Ezgi kalıbına uygun tartım sesleri düzenleyiş

e. Amaçlar

- Verilen tartım kalıbındaki süre değerlerini tanıyabilme.
- Konuşma kalıplarının tartım yapısını ayırt edebilme.
- Verilen ezgi kalıplarını tanıyabilme.
- Verilen ritim kalıbındaki süre değerlerini tartım aracıyla vurabilme.
- Verilen nota ve sus değerini doğru yazabilme.
- Verilen konuşma kalıplarının ritmik yapısını doğru söyleme.
- Verilen ezgi kalıbını doğru söyleyebilme ve çalabilme
- Verilen ezgi kalıbından ezgiler oluşturabilme.
- Sesleri sürelerine göre düzenlemeye istekli olabilme.
- Sesleri yüksekliklerine göre düzenlemeye ilgi duyabilme.
- Verilen ezgi kalıbı içindeki seslerden ezgi oluşturmaya istekli olabilme.
- Ezgi ve ritim kalıplarından oluşturulan ezgileri söylemeye ve çalmaya istekli olabilme.

2.2.4 IV. Ünite: Müziğimizde Vuruş-Ölçü Konuları

a. Şarkılarımızda, Oyun Müziklerimizde Vuruş

- Birim vuruş
- Kuvvetli vuruş, zayıf vuruş

b. Şarkılarımızda Oyun Müziklerimizde Vuruş Kümeleri

- İki vuruşlu kümeler
- Üç vuruşlu kümeler
- Dört vuruşlu kümeler

c. Şarkılarımızda, Oyun Müziklerimizde Vuruş Kümelerini Belirleyebilme

- Şarkılarımızda vuruş kümeleri
- Oyun müziklerimizde vuruş kümeleri

d. Amaçlar

- Dağarcığındaki şarkı ve oyun müziklerinde kuvvetli ve zayıf vuruşların olduğunu farkedebilme.
- Bildiği şarkılarda ve oyun müziklerinde vuruş kümelerini farkedebilme.
- Bildiği şarkılarda ve oyun müziklerindeki çeşitli vuruş kümelerini tanıyabilme.
- Şarkılarda ve oyun müziklerindeki vuruş kümelerini doğru vurabilme.
- Verilen şarkı ve oyun müziğinin vuruş kümelerini belirleyebilme.
- Öğrendiği şarkıları ve oyun müziklerini vuruşlarıyla söylemeye özen gösterebilme.
- Verilen şarkı ve oyun müziğinin vuruş kümelerini belirlemeye istekli olabilme.

2.2.5 V. Ünite: Müziğimizde Hız Konuları

a. Şarkılarımızda, Oyun Müziklerimizde Temel Hız Özelliklerinin Adlandırılışı

- Çabuk hız (ç), yavaş hız (y)
- Orta hız (o)

b. Şarkılarımızda, Oyun Müziklerimizde Başlıca Hız Basamakları

- Çabuk (ç), çok çabuk (çç)
- Yavaş (y), çok yavaş (çy)

c. Şarkılarımızda, Oyun Müziklerimizde Hız Değişikliklerinin Adlandırılışı

- Giderek yavaşlama (gid.yav.)
- Giderek çabuklaşma (gid. çab.)

d. Başlıca Hız Terimlerinin Yazıldığı Yerler

- Parça başlarında yazılan hız terimleri
- Parça içinde yazılan hız terimleri

e. Başlıca Hız Terimlerinin Kullanımı

- Şarkılarımızda uygulanışı
- Oyun müziklerinde uygulanışı

f. Amaçlar

- Şarkılarda, oyun müziklerinde temel hız basamaklarını ayırt edebilme
- Şarkılarda, oyun müziklerinde hız değişikliklerini ayırt edebilme
- Başlıca hız terimlerinin yazıldığı yerleri ayırt edebilme.
- Dağarcığındaki müzikleri temel hız özelliklerine uygun söyleyebilme.
- Dağarcığındaki müzikleri başlıca hız basamaklarına uygun söyleyebilme.
- Dağarcığındaki müzikleri hız özelliklerine uygun söylemeye özen gösterebilme.
- Dağarcığındaki müzikleri hız özelliklerine uygun çalmaya özen gösterebilme.

2.2.6 VI. Ünite: Müziğimizde Gürlük

a. Şarkılarımızda, Oyun Müziklerimizde Temel Gürlük Özelliklerinin Adlandırımı

- Hafif (h), kuvvetli (k)
- Orta(o)

b. Şarkılarımızda, Oyun Müziklerimizde Başlıca Gürlük Basamakları

- Hafif (h), Çok hafif (çh)
- Kuvvetli (k), Çok kuvvetli (çk)

c. Şarkılarımızda Oyun Müziklerimizde Gürlük Değişikliklerini Adlandırma

- Giderek kuvvetlenme (gid. kuv.)
- Giderek hafifleme (gid haf)

d. Başlıca Gürlük Terimlerinin Yazıldığı Yer

e. Başlıca Gürlük Terimlerinin Kullanımı

f. Amaçlar

- Şarkılarımızda oyun müziklerimizde temel gürlük basamaklarını ayırt edebilme.
- Şarkılarımızda oyun müziklerimizde başlıca gürlük basamaklarını ayırt edebilme.
- Şarkılarımızda oyun müziklerimizde gürlük değişikliklerini ayırt edebilme.
- Başlıca gürlük terimlerinin yazıldığı yerleri ayırt edebilme.
- Dağarcığındaki müzikleri temel gürlük özelliklerine uygun söyleyebilme.
- Dağarcığındaki müzikleri başlıca gürlük basamaklarına uygun söyleyebilme.

- Dağarcığındaki müziklerde gürlük değişiklikleri yapabilme.
- Verilen parçadaki gürlük terimlerini yazıldığı yere göre uygulayabilme.
- Dağarcığındaki müzikleri gürlük özelliklerine uygun söylemeye özen gösterebilme.
- Dağarcığındaki müzikleri gürlük özelliklerine uygun çalmaya özen gösterebilme.

2.2.7 VII. Ünite: Müziğimizde Biçim Konuları

a. Konuşma Cümleleri, Şiir Dizeleri, Müzik Cümleleri

- Konuşma cümleleri ile müzik cümleleri arasındaki benzerlikler
- Şiirdeki mısra ile müzik cümleleri arasındaki benzerlikler

b. Şarkılarımızdaki Müzik (Ezgi) Cümleleri

- Bir müzik cümleli şarkılarımız
- İki müzik cümleli şarkılarımız

c. Müzik Cümlelerinin Yapısı

- Müzik cümlesinin bütünlüğü
- Müzik cümlelerimizde ezgi kümeleri
- Ezgi kümelerinin müzik dilinde adlandırılışı (motif)

d. Müzik Cümlelerinde Yerlerine Göre Motifler

- Ezginin ilk (başlangıç) motifi
- Ezginin son (bitiş) motifi
- Ezginin ara motifleri

e. Şarkılarımızda Çeşitli Müzik Cümleleri

- Soru cümleleri
- Yanıt cümleleri

f. Şarkılarımızı Biçimsel Yapısına Uygun Söyleyiş, Çalış ve Dinleyiş

g. Amaçlar

- Konuşma cümleleri ve şiir dizileri ile müzik cümleleri arasındaki benzerlikleri fark edebilme.
- Dağarcığındaki ezgi cümlelerini fark edebilme.
- Düzeyine uygun ezgi cümlelerinin yapısını anlayabilme.

- Motifleri, müzik cümlelerindeki yerlerine göre ayırt edebilme.
- Şarkılarımızdaki çeşitli müzik cümlelerini fark edebilme.
- Dağarcığındaki şarkıları ezgi cümlelerine dikkat ederek söyleyebilme.
- Bildiği ezgi cümlelerini motiflerine dikkat ederek söyleyebilme.
- Verilen motiflerden ezgi cümleleri yaratabilme.
- Kendine özgü ezgi cümleleri yaratabilme.
- Verilen motiflerden müzik cümleleri oluşturmaktan hoşlanabilme.

2.2.8 VIII. Ünite: Müziğimizde Tür

a. Dağarcığımızdaki Müzik Türleri

- Şarkı
- Türkü
- Marş

b. Yurdumuzda Başlıca Müzik Türleri

- Türk Halk Müzikleri
- Türk Sanat Müzikleri
- Popüler Müzik
- Müzik Hayatımızda Değişik Tür Müziklerin Yeri ve Önemi
- Müzikleri Tür Özelliklerine Göre Söyleyiş, Çalış, Dinleyiş

e. Amaçlar

- Dağarcığındaki müzikleri türlerine göre ayırt edebilme.
- Yurdumuzda yaşayan başlıca müzikleri türlerine göre ayırt edebilme.
- Dağarcığındaki müziklerden uygun örnekleri tür özelliklerine göre çalabilme.
- Yurdumuzda yaşayan başlıca müzikleri tür özelliklerine göre söyleyebilme.
- Şarkı dağarcığındaki çeşitli tür müziklerle zenginleştirebilme.
- Dağarcığındaki müzikleri tür özelliklerine göre söylemeye, çalmaya özen gösterme.
- Yurdumuzda yaşayan başlıca müziklerden uygun örnekleri tür özelliklerine göre söylemeye ve çalmaya özen gösterme.
- Dağarcığındaki farklı tür müziklere yer vermekten hoşlanabilme.

2.2.9 IX. Ünite: Atatürk, Sanat ve Müzik

a. Atatürk'ün Sanata Bakışı

- Atatürk'ün sanat sevgisi
- Atatürk'ün sanatla ilgili görüşleri

b. Atatürk'ün Türk Müziğine İlişkin Görüşleri

- Atatürk'ün Türk müziği sevgisi
- Atatürk'ün Türk müziğini geliştirme düşünceleri

c. Atatürk'ü Anlatan Şarkı ve Marşlar

- Atatürk'ü anlatan şarkılar
- Atatürk'ü anlatan marşlar

d. Amaçlar

- Atatürk'ün sanata bakışını anlayabilme.
- Atatürk'ün Türk müziğine ilişkin görüşlerini anlayabilme.
- Atatürk'ü anlatan şarkı ve marşları tanıyabilme.
- Atatürk'ü anlatan şarkı ve marşları anlamlarına uygun söyleyebilme.
- Atatürk'ü anlatan şarkı ve marşları anlamlarına uygun çalabilme.
- Atatürk'ü anlatan şarkı ve marşları anlamlarına dikkat ederek dinleyebilme.
- Atatürk'ün sanata bakışını anlatan kaynaklara ilgi duyabilme.
- Atatürk'ün Türk Müziğine ilişkin görüşlerini anlamak için ilgili kaynaklara yönelme.
- Atatürk'ü anlatan şarkı ve marşları anlamına uygun söylemekten, çalışmaktan beğeni alabilme.
- Atatürk'ü anlatan şarkı ve marşları dinlemekten beğeni alabilme.

2.3 5. Sınıflar için Müzik Dersi Öğretim Programı

2.3.1 Birinci Ünite: Hayatımızda Müzik ve Müziksel Çevremiz

a. Hayatımızda Müzik

- Müziğin hayatımızdaki önemi
- Günlük hayatımızda müzik
- Dinlencemizde, eğlencemizde müzik

- Toplum hayatımızda müzik
  - İnsan sağlığında müzik
- b. Müzik Çevremizdeki Başlıca Kurum, Kuruluş, Kişi ve Etkinlikler**
- Yurdumuzda başlıca müzik kurum ve kuruluşları
  - Yurdumuzun tanınmış müzikçileri
  - Yurdumuzda önemli müzik etkinlikleri
- c. Müzik Hayatımızda Başka Ülkelerin Müzikleri**
- Müzik hayatımızda komşu ülke müzikleri
  - Yurdumuzdaki müzik hayatında Türk Devletleri ve topluluklarının müzikleri
  - Müzik hayatımızda Avrupa ve diğer belli başlı ülkelerin müzikleri
- d. Amaçlar**
- Müziğin hayatımızdaki önemini kavrayabilme.
  - Müzik çevremizdeki başlıca kurum, kuruluş, kişi ve etkinlikleri tanıyabilme.
  - Diğer Türk devlet ve toplulukları müziklerinin, müzik hayatımızdaki yerini anlayabilme.
  - Başka ülke müziklerinin müzik hayatımızdaki yerini anlayabilme.
  - Ülkemiz müziklerinden düzeyine uygun örnekleri hayatında uygun ortamlarda doğru söyleyebilme.
  - Ülkemiz müziklerinden uygun örnekleri hayatındaki uygun ortamlarda doğru çalabilme.
  - Ülkemiz müziklerinden uygun örnekleri hayatındaki uygun ortamlarda dinleyebilme.
  - Müzik hayatımıza giren Türk Devlet ve Toplulukları müziklerinden uygun şarkıları doğru söyleyebilme.
  - Müzik hayatımıza giren Türk Devlet ve Toplulukları müziklerinden uygun şarkıları doğru çalabilme.
  - Müzik hayatımıza giren Türk Devlet ve Toplulukları müziklerinden uygun örnekleri dinleyebilme.
  - Müzik hayatımıza giren başka ülke müziklerinden uygun şarkıları doğru söyleyebilme.

- Müzik hayatımıza giren başka ülke müziklerimizden uygun şarkıları doğru çalabilme.
- Müzik hayatımızda yer alan başka ülke müziklerinden uygun örnekleri dinleyebilme.
- Hayatımızda müziğin önemli bir yeri olduğunun farkında olabilme.
- Yurdumuzdaki başlıca müzik kurum, kuruluş ve etkinliklerinin farkında olabilme.
- Dağarcığını başka ülkelerin müzikleriyle zenginleştirmekten hoşlanabilme.
- Müzik hayatında Türk Devlet ve Topluluklarının müziklerinden uygun örneklere istekle yer verebilme.

2.3.2 II. Ünite: Müziğimizde Ses

a. Sesin Oluşumu ve Özellikleri

- Sesin kaynağı
- Sesin iletildiği ortam
- Sesi algılama organları
- Çalgı sesinin oluşumu ve özellikleri
- Sesimizin oluşumu ve özellikleri
- Seslerin tını özellikleri
- Seslerde temizlik ve güzellik

b. Müzikte Ses Toplulukları

- İnsan sesi toplulukları
- Çalgı toplulukları
- İnsan sesi, çalgı toplulukları

c. Şarkılarımızda Kullandığımız Yeni Seslerin Adlandırılışı ve Yazılımları

- Do1in alt komşusu: Si (kalın)
- Do2in üst komşusu: Re (ince)

d. Amaçlar

- Sesin oluşum sürecini anlayabilme.
- İnsan sesi topluluklarını tanıyabilme.
- Çalgı topluluklarını tanıyabilme.

- Kalın si ve ince re seslerinin dizekteki yerlerini tanıyabilme.
- Sesiyle çalgısıyla kalın si ve ince re seslerini doğru verebilme.
- Kalın si ve ince re seslerinin dizekteki yerlerini doğru yazabilme.
- Duyularını anlatan ses düzenlemeleri yapabilme.
- Öğrendiği sesleri kapsayan şarkıları notalarıyla okumaktan hoşlanabilme.
- Öğrendiği sesleri kapsayan ezgilerin notalarını yazmaktan hoşlanabilme.
- Duyularını anlatan düzeyine uygun müzik yapmaktan hoşlanabilme.

2.3.3 III.Ünite: Müziğimizde Ritim ve Ezgi

a. Seslerin, Susların Süresine Göre Çeşitli Düzenlenimleri

- Tam, yarım ve iki tam notalarla ve tam sus ile düzenlemeler
- Noktayla uzatılmış notalar
- Tam, yarım, çeyrek, iki tam, üç tam ve noktayla uzatmalı noktalarla düzenlemeler

b. Çeşitli Ritim Kalıpları ve Yazılımı

- Sözden hareketle oluşturulan ritim kalıpları
- Çeşitli ritim kalıplarının notayla yazılımı

c. Seslerin Yüksekliklerine Göre Oluşturulan Ezgi Kalıpları

- Kalın Si sesinin kullanıldığı ezgi kalıpları
- İnce Re sesinin kullanıldığı ezgi kalıpları

d. Seslerin Yüksekliklerine Göre Çeşitli Düzenlenimi

- Verilen ritim kalıbına göre sesleri düzenleyiş
- Ezgi kalıbına uygun ritimlerle sesleri düzenleyiş

e. Amaçlar

- Verilen ritim kalıbındaki süre değerlerini tanıyabilme.
- Söz kümelerinin ritim yapısını ayırt edebilme.
- Verilen ezgi kalıplarını tanıyabilme.
- Verilen ritim kalıbındaki süre değerini ritim aracıyla doğru vurabilme.
- Söz kümelerinin ritim yapısını doğru söyleyebilme.
- Verilen ezgi kalıbını doğru söyleyebilme ve çalabilme.
- Kalın - si - ince re seslerinin kullanıldığı ezgi kalıplarından ezgiler oluşturabilme.

- Seslerin sürelerine göre çeşitli düzenlemeler yapmaktan hoşlanabilme.
- Çeşitli ritim düzenlemelerini ritim çalgılarıyla çalmaktan hoşlanabilme.
- Seslerin yüksekliklerine göre çeşitli düzenlemeler yapmaktan hoşlanabilme.
- Kalın si, ince re aralığı içindeki seslerle ezgi oluşturmaktan hoşlanabilme.
- Ezgi ve ritim kalıplarından oluşturulan ezgileri söylemekten hoşlanabilme.

2.3.4 IV. Ünite: Müziğimizde Ölçü ve Vuruş

a. Şarkılarımızda, Oyun Müziklerimizde Vuruş-Zaman

- Birim vuruş-birim zaman
- Kuvvetli vuruş-kuvvetli zaman
- Zayıf vuruş- *zayıf* zaman

b. Ölçünün Tanımı ve Kullandığımız Çeşitli Ölçüler

- Ölçünün tanımı
- İkişerli ölçüler
- Üçerli ölçüler

c. Ölçü Yazısının Öğeleri

- Ölçünün birimi
- Ölçünün birim sayısı
- Ölçünün belirteci

d. Şarkılarımızda Oyun Müziklerimizde Bitiş Çizgisi, Tekrar, Dolap

e. Şarkılarımızda, Oyun Müziklerimizde Vuruş ve Zamanları Belirleyerek Ölçümleyelim

f. Amaçlar

- Şarkılarda ve oyun müziklerindeki vuruş ile zaman arasındaki ilişkiyi fark edebilme.
- Ölçüyü tanımlayabilme.
- Bildiği şarkılardaki ölçü türlerini tanıyabilme.
- Şarkılarımızda ve oyun müziklerimizde ölçü yazısının öğelerini tanıyabilme.
- Bildiği şarkılar ve oyun müziklerindeki tekrar ve dolap işaretlerini tanıyabilme.
- Bildiği şarkı ve oyun müziklerinin vuruş ve zamanlarını doğru vurabilme.
- Bildiği şarkı ve oyun müziklerinin ölçü öğelerini doğru yazabilme.

- Bildiği şarkılar ve oyun müziklerindeki tekrar ve dolap işaretlerini doğru yazabilme.
- Ölçü sayısı verilen şarkı ve oyun müziklerini ölçüleyebilme.
- Dağarcığındaki şarkılar ve oyun müziklerini ölçü yapısına uygun söyleyebilme ve çalabilme.
- Bildiği ölçü çeşitleriyle ezgi yaratabilme.
- Bildiği şarkı ve oyun müziklerinin ölçü özelliklerine dikkat edebilme.
- Öğrendiği ölçü çeşitleriyle ezgi yaratmaya istekli olabilme.

2.3.5 V. Ünite: Müziğimizde Hız

a. Şarkı, Türkü, Marş ve Oyun Müziklerimizde Orta Hız Çeşitleri

- Orta yavaş (oy)
- Orta Çabuk (oç)

b. Şarkı, Türkü, Marş ve Oyun Müziklerimizde Hız Terimlerin Yazılışı.

- Tam yazılışı
- Kısaltılışı

c. Şarkı, Türkü, Marş ve Oyun Müziklerimizi Hızlarına Göre Kümeleme

d. Şarkı, Türkü, Marş ve Oyun Müziklerimizde Hız Terimlerinin Kullanımı

e. Amaçlar

- Şarkı, türkü, marş ve oyun müziklerinde orta hızın çeşitlerini ayırt edebilme.
- Şarkı, türkü, marş ve oyun müziklerinde hız terimlerinin yazılışı ve kısaltılışlarını tanıyabilme.
- Dağarcığındaki şarkı, türkü, marş ve oyun müziklerini hızlarına göre kümeleyebilme.
- Dağarcığındaki müzikleri anlamlarına uygun orta yavaşlıkta söyleyebilme.
- Dağarcığındaki müzikleri anlamına uygun orta hızlıkta söyleyebilme.
- Şarkı, türkü, marş ve oyun müziklerini hız terimlerine uygun söyleyebilme.
- Dağarcığındaki müziklerin hız terimlerini doğru okuyup yazmaya özen gösterebilme.

- Dağarcığındaki müzikleri orta hız çeşitlerine göre uygun söylemeye duyarlı olabilme.
- Dağarcığındaki müzikleri orta hız çeşitlerine uygun çalışmaya duyarlı olabilme.

2.3.6 VI. Ünite: Müziğimizde Gürlük

a. Şarkı, Türkü, Marş ve Oyun Müziklerimizde Orta Gürlüğün Çeşitleri

- Orta hafif (oh)
- Orta kuvvetli (ok)

b. Şarkı, Türkü, Marş ve Oyun Müziklerinde Temel Gürlük Terimlerinin Yazılışı ve Kısaltılışı

c. Şarkı, Türkü, Marş ve Oyun Müziklerini Gürlüklerine Göre Kümeleme

d. Şarkı, Türkü, Marş ve Oyun Müziklerimizle Gürlük Terimlerinin Uygulanışı

e. Amaçlar

- Şarkı, türkü, marş ve oyun müziklerinde orta gürlüğün çeşitlerini ayırt edebilme.
- Şarkılarda, türkü, marş ve oyun müziklerinde gürlük terimlerinin yazılışı ve kısaltılışlarını söylemelerine göre kümeleyebilme.
- Dağarcığındaki müzikleri anlamlarına uygun orta ve hafif gürlükte söyleyebilme.
- Dağarcığındaki müzikleri anlamlarına uygun orta ve kuvvetli gürlüklerde söyleyebilme.
- Şarkı, türkü, marş ve oyun müziklerini gürlük terimlerine uygun söyleyebilme.
- Dağarcığındaki müziklerin gürlük terimlerini doğru okuyup yazmaya özen gösterme.
- Dağarcığındaki müzikleri orta gürlük çeşitlerine uygun söylemeye duyarlı olabilme.
- Dağarcığındaki müzikleri orta gürlük çeşitlerine uygun çalmaya duyarlı olabilme.

2.3.7 VII. Ünite: Müziğimizde Biçim

a. Konuşma Paragrafları. Şiir Bentleri (kıtaları), Müzik Dönemleri (periyotları)

- Konuşma paragraflarıyla müzik dönemleri arasındaki benzerlikler
- Şiirdeki dörtlüklerle müzik dönemleri arasındaki benzerlikler

b. Şarkılarımızda Müzik Dönemleri ve Kuruluş Kalıpları

- Bir dönemli şarkılarımız, türkülerimiz A – A
- İki dönemli şarkılarımız, türkülerimiz A – B
- Üç dönemli şarkılarımız, türkülerimiz marşlarımız ABA-ABC

c. Müzik Dönemlerinin Yapısı

- Dönemin cümleleri
- Cümleler arası ilişkiler
- Dönemin bütünlüğü

d. Şarkılarımız, Biçimsel Yapısına Uygun Söyleyiş, Çalış ve Dinleyiş

e. Amaçlar

- Konuşma paragrafları ve şiir bentleri (kıta) ile müzik dönemleri (periyot) arasındaki benzerlikleri fark edebilme.
- Şarkılardaki müzik dönemlerini fark edebilme.
- Müzik dönemlerinin yapısını anlayabilme.
- Dağarcığındaki şarkıları dönemlerine dikkat ederek söyleyebilme.
- Bildiği şarkıların müzik dönemlerini, cümlelerine dikkat ederek söyleyebilme.
- Bildiği şarkıların müzik dönemlerini, cümlelerine dikkat ederek çalabilme.
- Verilen müzik cümlelerinde dönem yaratabilme.
- Kendine özgü müzik dönemleri yaratabilme.
- Dağarcığındaki şarkıların dönemlerine dikkat ederek söylemeye özen gösterebilme.
- Verilen müzik dönemlerine cümlelerine dikkat ederek söylemeye özen gösterebilme.

2.3.8 VIII. Ünite: Müziğimizde Tür

a. Dağarcığındaki Okul Müzik Türlerinin Çeşitleri

- Şarkı çeşitleri
- Türkü çeşitleri
- Marş çeşitleri

b. Yurdumuzda Yaşayan Ana Müzik Türleri

- Geleneksel Türk Halk Müziği

- Geleneksel Türk Sanat Müziği
- Popüler Müzik
- Uluslararası (Evrensel) Müzikler
- Diğer Müzik Türleri

c. Müzik hayatımızda Çeşitli Müziklerin Yeri ve Önemi

e. Başlıca Marşlarımız ve Türkülerimiz

f. Amaçlar

- Dağarcığındaki okul müziklerini türlerine göre ayırt edebilme.
- Yurdumuzda yaşayan başlıca müzik türlerini ayırt edebilme.
- Yurdumuzda yaşayan başlıca ülkelerin müziklerini ayırt edebilme.
- Müzik hayatında çeşitli tür müziklerin önemini kavrayabilme.
- Başlıca marş ve türkülerimizi tanıyabilme.
- Dağarcığındaki okul müziklerini tür özelliklerine göre söyleyebilme ve çalabilme.
- Yurdumuzda yaşayan ana müzik türlerinden başlıca örnekleri tür özelliklerine uygun söyleyebilme çalabilme.
- Çeşitli ülkelerin müziklerinden başlıca örnekleri tür özelliklerine uygun söyleyebilme, çalabilme.
- Dağarcığındaki okul müziklerini özelliklerine uygun söylemek- ten, çalmaktan zevk alabilme.
- Yurdumuzda yaşayan ana müzik türlerinden başlıca örnekleri tür özelliklerine uygun söylemekten, çalmaktan zevk alabilme.
- Çeşitli ülkelerin müziklerinden başlıca örnekleri tür özelliklerine uygun söylemeye, çalmaya özen gösterebilme.
- Farklı tür müzikleri dinlemekten hoşlanabilme.

2.3.9 IX. Ünite: Atatürk Sanat ve Müzik

a. Atatürk'ün Sanata Verdiği Önem

- Atatürk'ün sanatla ilgili düşünceleri
- Atatürk'ün sanatla ilgili özdeyişleri

b. Atatürk'ün Müzik Sanatçılara ve Müzik Kurumlarına Verdiği Önem

- Müzik sanatçılarının yetiştirilmelerindeki düşünceleri
- Müzik kurum ve kuruluşlarının açılmasında sağladığı katkılar

c. Atatürk'ün Sevdiği Türküler, Şarkılar

- Atatürk'ün dinlediği türküler, şarkılar
- Atatürk'ün söylediği türküler

d. Amaçlar

- Atatürk'ün sanata verdiği önemi anlayabilme.
- Atatürk'ün müzik sanatçılara ve müzik kurumlarına verdiği önemi anlayabilme.
- Atatürk'ün sevdiği türkü ve şarkıları tanıyabilme.
- Atatürk'ün sevdiği şarkı ve türkülerden uygun örnekleri anlamlarına uygun söyleyebilme.
- Atatürk'ün sevdiği şarkı ve türkülerden uygun örnekleri anlamlarına uygun çalabilme.
- Atatürk'ün sevdiği şarkı ve türkülerini anlayarak dinleyebilme.
- Atatürk'ün sanata verdiği önemi anlatan kaynaklara istekle başvurabilme.
- Atatürk'ün müzik sanatçılara ve müzik kurumlarına verdiği önemi anlamak için araştırma yapmaktan zevk alabilme.
- Atatürk'ün sevdiği şarkı ve türkülerden başlıca örnekleri söylemekten çalmaktan zevk alabilme.
- Atatürk'ün sevdiği şarkı ve türkülerini dinlemekten zevk alabilme.

2.4 6. Sınıflar için Müzik Dersi Öğretim Programı

2.4.1 Birinci Ünite: İnsan ve Müzik

a. İnsan ve Müzik İlişkisi

b. İnsan Yaşamında Müzik

c. İnsan ve Müzik Gereksinimi

d. Günlük Yaşamımızda Müzik

e. İnsan, Yaşam ve Müziği Konu Alan Müzik Dağarcığı

- İnsan, yaşam ve müziği konu alan müzik dağarcığını söyleyiş
- İnsan, yaşam ve müziği konu alan müzik dağarcığını dinleyiş

f. İnsan, Yaşam ve Müziği Konu Alan Şarkılar Yaratış

g. Amaçlar

- Yaşamda insan-müzik ilişkisini kavrayabilme.
- İnsanın müziğe olan gereksinimi kavrayabilme.
- İnsan, yaşam ve müzik ilişkisini konu alan şarkıları söyleyebilme, dinleyebilme, çalabilme, hoşlanabilme. Bu yapıtları dinlemekten beğeni alma.

2.4.2 II. Ünite: İnsan Sesleri ve Çalgılar

a. İnsan Sesinin Oluşumu

b. İnsanda Ses Değişimi

c. Sesin Kullanım Değişimi

- Diyafram-ağız ve sinüs boşlukları
- Diyafram solğunun kullanımı
- Nefes ve ses öğeleri
- Konuşma ve şarkı söylemede sesin kullanımı

d. Çalgılarda Sesin Oluşumu

e. İnsan Sesi ve Çalgı Müziği Dağarcığı

- İnsan sesi ve çalgı müziklerinden oluşan dağarcığı söyleyiş, çalış, dinleyiş.

f. İnsan sesi ve çalgı müziğine ilişkin yapıtlar yaratış

g. Amaçlar

- Sesin oluşumunu kavrayabilme.
- İnsanda ses değişimi (mutasyon) döneminin özelliklerini tanıyabilme.
- Konuşmada ve şarkı söylemede ses ve nefes öğesinin önemini kavrama, anlama, ses organlarını doğru kullanma.
- Ses eğitiminin güzel konuşma ve doğru şarkı söylemede gerekli olduğunu kavrama.
- Konuşurken, şarkı söylerken diyafram solğunu doğru kullanabilme.
- Dağarcığındaki çalgı müziklerini doğru, temiz ve anlamlı çalabilme.
- İnsan sesi ve çalgı müziklerinden oluşan dağarcığı dinleyebilme.
- Müzik yapmada sesini ve çalgısını doğru kullanıp çalmadan hoşlanabilme

2.4.3 III. Ünite: Müzikte Hız, Gürlük, Anlatım

a. Değişik Hız ve Gürlük Basamaklarını Müzik Anlatımındaki Yeri ve Önemi

- Şarkılarda, oyun müziklerinde, diğer müziklerde hız ve gürlük basamaklarının müzik anlatımındaki yeri ve önemi.

b. Ana hız basamakları, değişiklikleri, terimleri

- Orta: a. Orta çabuk: Moderato, b. Orta yavaş: Andante Ezgilerle işlenerek
- Çabuk : Allegro kavratılacak
- Yavaş : Adagio
- Çabuklaşma: Accelerando
- Yavaşlama: Ritardando

c. Ana gürlük basamakları, değişiklikleri, terimleri ve işaretleri

- Orta: a. Orta kuvvetli : Mezzoforte (mf), b. Orta hafif : Mezzopiano (mp) Ezgilerde işlenerek kavratılacak
- Kuvvetli : Forte (f)
- Hafif : Piano (p)
- Kuvvetleşme: Crescendo (<)
- Hafifleşme : Decrescendo (>)

d. Değişik hız ve gürlük terimlerinin ve işaretlerinin müzik dağarcığında kullanımı.

e. Amaçlar

- Değişik hız ve gürlük basamaklarının müziksel anlatımındaki yerini ve önemini kavrayabilme.
- Ana hız basamakları, değişiklikleri ve terimlerini tanıyabilme. (orta-çabuk, orta-yavaş, yavaş, çabuk vb)
- Ana gürlük basamakları değişiklikleri, terimleri ve işaretlerini tanıyabilme. (orta kuvvetli, orta hafif, hafif, cres. desc)
- Dağarcığındaki müzikleri, hız ve gürlük değişikliklerine terimlerine ve işaretlerine uygun söyleyebilme. Uygun çalabilme.
- Verilen müzik eserindeki hız ve gürlük terimlerini yerlerine yazabilme, işaret koymalara özen gösterme.

2.4.4 IV. Ünite: Müzikte Tartım, Ezgi ve Ölçü

a. Müzikte Tartım Ögesi

- Nota süre değerlerinin ikiye dörde bölümleri
- İkiye bölünen değerlerinin üç eşit zamana bölümü (üçleme) Triole.

b. Müzikte Ezgi Ögesi

- Seslerin ezgi içindeki rolleri
- Ezgide inici ve çıkıcı özellik
- Ezgide durucu ve yürüyücü sesler
- Ezgide karar sesi
- İnici, çıkıcı, durucu, yürüyücü seslerle ezgi düzenlemeleri

c. İnce -mi Sesinin Ezgide Kullanımı (Alt ses ince re ile bağlantılı olarak)

d. Şarkılarda Ezgi-Söz ilişkisi

e. Karma ölçü verilir. (Beş sekizlik)

f. Tam ölçü, eksik ölçü gösterilecek.

g. Amaçlar

- Müzikte tartım ögesini tanıyabilme.
- Müzikte ezgi ögesini kavrayabilme.
- İnce mi sesinin dizekteki yerini tanıyabilme.
- Şarkıda ezgi - söz ilişkisini kavrayabilme.
- Beş sekizlik karma ölçüyü, tanıyabilme.
- Tam ve eksik ölçüleri tanıyabilme.
- Çeşitli bölümlerden oluşan tartım kalıplarını vurabilme.
- İnce mi sesini ezgilerde kullanabilme.

2.4.5 V. Ünite: Müzikte Dizi Ton ve Makam

a. Müzikte Dizi Kavramı

- Diziyi oluşturan sesler ve aralıklar
- Dizin yazılışı ve okunuşu
- Dizin Adlandırımı

b. Ses Değiştirici İşaretler.

- Diyez, Bemol, Doğal, Alteration yöntemiyle ezgide gösterilerek kavratılır.

c. Amaçlar

- Müzikte dizilerin yapısını tanıyabilme.
- Ses değiştirici işaretleri tanıyabilme.
- Adı verilen diziyi yazabilme.
- Verilen diziyle doğru okuyabilme.
- Ses değiştirici işaretlerini şarkıda doğru kullanma.
- Çeşitli diziler oluşturabilme.

2.4.6 VI. Ünite: Müzikte Örgü, Doku, Biçim, Tür.

a. Müzikte Tek Seslilik

- Tekseslilik kavramı
- Teksesli müzik dağarcığı
- Teksesli müzik denemeleri

b. Tekseslilikten Çok Sesliliğe Geçişte Kanon

- Kanun ezgisi
- Kanon
- Kanon dağarcığı

c. Müzikte Çok Seslilik

- Çok seslilik kavramı
- Çok sesli müzik dağarcığı
- Ezgiye, temel ve ana sesleriyle eşlik

d. Ezgilerin, Şarkıların Biçim Öğeleri ve Gösterimleri

- Motif (m₁- m₂- m₃)
- Cümle (a,b,c)
- Dönem (A, B, C)

e. Ülkemizde Başlıca Müzik Türleri ve Temel Özellikleri

- Türk Halk Müziği
- Klasik Türk Müziği
- Çağdaş ve Çok sesli Türk Müziği

- Uluslararası ve evrensel müzikler
- Popüler müzikler

f. Amaçlar

- Teksesli şarkıları ayırt edebilme.
- Kanonların yapısını tanıyabilme.
- Çoksesli şarkıları ayırt edebilme.
- Ezgileri, şarkıların biçim öğeleri ve gösterimlerini tanıyabilme.
- Ülkemizdeki başlıca müzik türlerini ve temel özelliklerini tanıyabilme.
- Düzeyine uygun tek sesli ezgi denemeleri yapabilme.
- Düzeyine uygun iki sesli kanonları doğru söyleyebilme.
- Düzeyine uygun iki sesli şarkıları doğru söyleyebilme.
- Verilen bir ezgiyi ve şarkıyı biçim öğelerine dikkat ederek söyleyebilme.
- Ülkemizdeki başlıca müzik türlerinden uygun örnekleri temel özelliklerine göre söyleyebilme ve çalabilme.
- Ülkemizdeki başlıca müzik türlerinden uygun örnekleri çalgısıyla temel özelliklerine göre yineleme.
- Dinlediği ezgilerin, şarkıların örgüsüne ve dokusuna duyarlı olabilme.

2.4.7 VII. Ünite: Ülkemizde Müzik

a. Ülkemizde Müzik Kültürü

- Müzik kültürümüzün temel özellikleri
- Müzik kültürümüzde çeşitlilik ve zenginlik

b. Genel Çizgileriyle Müzik Kültürümüzün Tarihsel Oluşumu ve Gelişimi

- Geçmişten günümüze başlıca müzik dönemleri
- Müzik kurum, kuruluş, topluluk ve etkinlikleri
- Başlıca besteciler, seslendiriciler ve yorumcular

c. Ülkemiz Müzik Kültüründen Seçkin Örnekler

d. Amaçlar

- Ülkemizin müzik kültürünü tanıyabilme.
- Genel çizgileriyle müzik kültürümüzün tarihsel oluşumunu ve gelişimini tanıma.

- Ülkemiz müzik kültüründen seçkin örnekleri tanıyabilme.
- Müzik kültürümüzün düzeyine uygun örnekleri özelliklerine göre söyleyebilme ve çalabilme.
- Müzik kültürümüzün tarihsel oluşum ve gelişimini tanıyabilmek için çeşitli kaynaklardan yararlanabilme.
- Müzik kültürünün, genel kültürün ayrılmaz bir ögesi olduğunu görebilme.
- Müzik kültürümüzden seçkin örnekleri dinlerken folklorik özelliklere dikkat etme.

2.4.8 VIII. Ünite: Atatürk ve Müzik

a. Atatürk'ün Müzikle Olan Bağı

b. Atatürk'ün Müzikle İlgili Temel Düşünceleri

c. Atatürk'ün Türk Müziğine ilişkin düşünceleri

d. Atatürk'le İlgili Marş ve Şarkılar

e. Amaçlar

- Atatürk'ün müzikle ilgili temel düşüncelerini kavrayabilme.
- Atatürk'ün Türk Müziğine ilişkin düşüncelerini kavrayabilme.
- Atatürk'le ilgili marş ve şarkıları anlamlarına uygun söyleyebilme, çalabilme.
- Atatürk'ün müzikle ilgili görüşlerini çeşitli kaynaklardan araştırma.
- Atatürk'le ilgili şarkı ve marşları söylemekten, çalmaktan beğeni alabilme.
- Atatürk'ün Türk Müziğine ilişkin görüşlerini anlamaya istek duyabilme.

2.5 7. Sınıflar İçin Müzik Dersi Öğretim Programı

2.5.1 I. Ünite: İnsan Sanat ve Müzik

a. İnsan, toplum ve sanat ilişkisi

b. Müzik sanatının diğer sanatlarla ilişkileri

c. Günlük yaşantımızda sanat ve müzik

d. İnsan, sanat ve müzik ilişkilerini konu alan müzikler.

e. İnsan sanat ve müzik ilişkilerini konu alan müzikleri söyleyiş, çalış, dinleyiş.

f. İnsan, yaşam ve müziği konu alan şarkılar yaratma.

g. Amaçlar

- İnsan, toplum ve sanat ilişkisini kavrayabilme.

- Müzik sanatının diğer sanatlarla ilişkisini kavrayabilme.
- Günlük yaşamında sanat ve müziğin yerinin ayrımında olma.
- İnsan, sanat ve müzik ilişkilerini konu alan şarkıları söyleyebilme, çalabilme, dinleyebilme.
- İnsan, sanat ve müzik ilişkisini konu alan müzik yapıtlarını dinlemekten beğeni alabilme.

2.5.2 II. Ünite: Çalgı ve Ses Toplulukları

a. Yaşlara ve Cinslere Göre Oluşan Çeşitli Ses Toplulukları

- Çocuk koroları
- Gençlik koroları
- Yetişkin koroları
- Kadın koroları
- Erkek koroları
- Karma korolar

b. Kullanılan Çalgı Türlerine Göre Oluşan çeşitli Çalgı Toplulukları

- Yaylı çalgı toplulukları
- Üflemeli çalgı toplulukları
- Vurma çalgı toplulukları
- Tuşlu çalgı toplulukları
- Mızraplı, tezeneli çalgı toplulukları
- Karma çalgı toplulukları

c. Ülkemizde Müzik Türlerine Göre Ses Toplulukları

- Geleneksel Türk Müziği Koroları
- Türk Halk Müziği Koroları
- Klasik Türk Müziği Koroları
- Çağdaş - Çoksesli Koroları

d. Yaptıkları Müzik Türüne Göre Oluşan Çeşitli Çalgı Toplulukları

- Bando toplulukları
- Pop müzik toplulukları

- Caz müziği toplulukları
- Oda müziği toplulukları
- Geleneksel Türk Müziği toplulukları
- Çağdaş-Çok Sesli müzik toplulukları

e. Çalgı ve Ses Topluluklarına İlişkin Müzik Dağarcığı, Çalgı ve Ses Topluluklarına İlişkin Müzik Dağarcığını Söyleyiş, Çalış, Dinleyiş.

- Çalgı ve ses topluluklarıyla ayrı ayrı ve birlikte seslendirilmek üzere eser yaratma.

f. Amaçlar

- Yaşama ve cinslere göre oluşan çeşitli ses ve ses topluluklarını tanıyabilme.
- Çalgı türlerine göre oluşan çeşitli çalgı ve çalgı. topluluklarını tanıyabilme.
- Yaptıkları müzik türüne göre oluşan çeşitli ses topluluklarını, çalgı topluluklarını tanıyabilme.
- Sınıf ve okul korolarında şarkı söylerken toplu söyleme kurallarına ve çalgı çalma kurallarına uyabilme.
- Ses ve çalgı topluluğu örneklerini özelliklerine dikkat ederek dinleyebilme.
- Dağarcığındaki şarkılara çeşitli çalgı toplulukları için eşlik yaratabilme.
- Bildiği şarkılara çalgı gruplarıyla eşlik yapabilme.
- Sınıf ve okul korolarına katılmaktan hoşlanabilme.
- Çeşitli ses ve çalgı topluluklarını dinlemekten hoşlanabilme.

2.5.3 III. Ünite: Müzikte Hız, Gürlük ve Anlatım

a. Ana Hız ve Hız Basamakları, Terimleri ve İşaretleri

- Çok çabuk: Presto
- Çok yavaş: Largo
- Çabukça: Allegretto
- Yavaşça : Andantino

b. Ana ve Ara Gürlük Basamakları, Değişiklikleri Terimleri ve İşaretleri

- Çok kuvvetli: Fortissimo (ff)
- Çok hafif: Pianissimo (pp)
- Ansızın kuvvetleşme: pianoforte (pf)

- Ansızın hafifleşme: Fortepiano (fp)

- Duraksama: puandorg

c. Seslendirme Teknikleri

- Bağlı: Legato
- Kesik: Staccato

d. Değişik Hız, Gürlük Basamaklarıyla Terim ve İşaretlerinin Müzik Dağarcığında Kullanımı

e. Amaçlar

- Ana ve ara hız basamakları, değişiklikleri ve terimlerini tanıyabilme.
- Ana ve ara gürlük basamaklar, değişiklikleri, terimleri ve işaretlerini tanıyabilme.
- Dağarcığındaki müzikleri, ana ve ara hızla gürlük basamaklarını terim ve işaretlerine uygun söyleyebilme çalabilme.
- Dağarcığındaki müzikleri seslendirme tekniklerine uygun söyleyebilme, çalabilme.
- Verilen müzik eserindeki ana ve ara hız ve gürlük terimlerini yerlerine yazabilme.

2.5.4 IV. Ünite: Müzikte Ritim, Ezgi ve Ölçü

a. Müzikte Çeşitli Süre Değerleri ve Tartım Kalıpları

- Çift noktalı süre değerleri
- Çift noktalı süre değerlerini kapsayan çeşitli tartım kalıpları
- Aksatım (senkop)

b. Ezgilerde çeşitli ses gidişleri

- Ezgilerde sıralı ses gidişleri
- Ezgilerde atlamalı ses gidişleri
- Sıralı ve atlamalı ses gidişli ezgi düzenlemeleri

c. Kalın la Sesi ve Ezgilerde Kullanım

d. Şarkılarda Ezgi-Söz Uyumu (prozodi)

e. Kullandığımız Başka Karma Ölçüler

- Yedi sekizlik ölçü
- Dokuz sekizlik ölçü

f. Çeşitli Yineleme ve Bitiriş İşaretleri

- Başa dönüş: Da Capo (**D.C.**)
- İşarete dönüş: Senyö
- Bitiriş: Son (Fine)

g. 5lik, 7lik, 9luk Karma Ölçülerde Tartım, Ezgi, Ölçü Yazılımı, Okunuşu, Çeşitli Düzenlemeler.

h. Amaçlar

- Müzikte tartım ögesini kavrayabilme.
- Ezgilerde çeşitli ses gidişlerini tanıyabilme.
- Kalın La sesinin dizekteki yerini tanıyabilme.
- Şarkılarda ezgi ve söz uyuşumunu kavrayabilme.
- Yedi sekizlik ölçü ve dokuz sekizlik karma ölçüleri tanıyabilme.
- Çeşitli yineleme işaretleri ve bitirişleri tanıyabilme.
- Çift noktalı süre değerleri ve aksatımı (senkop) kapsayan basit tartım kalıplarını vurabilme, yazabilme.
- Kalın la sesini ezgilerde kullanabilme.
- Yedi sekizlik ve dokuz sekizlik karma ölçülerle yazılan şarkıları özelliklerine uygun söyleyebilme ve çalabilme.
- Çift noktalı süre değerlerini ve aksatımı (senkop) kapsayan tartım kalıpları ve ona uygun ezgi yaratmaktan hoşlanabilme.

2.5.5 V. Ünite: Müzikte Dizi, Ton ve Makam

a. Müzikte Ton (Tonalite) Kavramı

b. Şarkılarımızın Tonal Etkileri

- Majör etkileri
- Minör etkileri

c. Majör Tonlar, Minör Tonlar ve Dizileri

- Burada Majör tonlarının minör tonları verilirken, izlenecek en iyi yol, bozulma dediğimiz Alteration yöntemini kullanmak olmalıdır.
- Do Majör

- La Minör (Doğal, Armonik. Melodik)

d. Şarkılarımızın Makamsal Etkileri

- Hüseyini etkisi
- Rast etkisi
- Nihavent etkisi

e. Hüseyini, Rast, Nihavent Makamları ve Dizileri

f. Amaçlar

- Duyduğu şarkıların tonal etkisini fark edebilme.
- Do Majör diziyi tanıyabilme.
- La minör dizi ve çeşitlerini tanıyabilme.
- Duyduğu şarkıların makamsal etkisinin ayırımında olma.
- Hüseyini Makamı dizisini tanıyabilme.
- Rast makamı dizisini tanıyabilme.
- Nihavent makamı dizisini tanıyabilme.
- Do majör, La Minör tonundaki şarkıları tonalite özelliklerine uygun söyleyebilme, çalabilme.
- Hüseyini, Rast, Nihavent makamlarındaki şarkıları, makamsal özelliklerine uygun söyleyebilme, çalabilme ve bunlara dikkat etme.

2.5.6 VI. Ünite: Müzikte Örgü, Doku, Biçim, Tür

a. Çok Seslilikte İki Ayrı Örgü-Doku

- Yatay çok seslilik: Ezgiye - ezgi (polifoni)
- Dikey çok seslilik: Ezgiye eşlik (Homofoni)

b. Çok seslilikte ilk aşama: iki seslilik

- İki seslilikte yatay çok seslilik (ezgisel)
- İki sesli *ezgi* ve şarkı örnekleri

c. Şarkı Biçimleri

- Bir dönemli şarkı biçimi (A)
- İki dönemli şarkı biçimi (AB)
- Üç dönemli şarkı biçimi (ABA)

d. Nakaratlı Şarkı Biçimi ve Rondo

- Nakaratlı şarkı biçimleri (ABCD)
- Rondo biçimi (ABACA), (ABCBDB)
- Nakaratlı şarkı ve rondo örnekleri

e. Geleneksel Türk Halk Müziğinin Başlıca Türleri ve Örnekleri

- Uzun havalar
- Ağıt
- Bozlak
- Maya
- Kırık havalar
- Türküler
- Oyun havaları

f. Geleneksel Türk Sanat Müziğinin Başlıca Türleri

- Mehter Müziği
- Fasıl Müziği
- Taksim Peşrev
- Şarkı
- Saz semaisi
- Dini Müzik
- İlahi

g. Amaçlar

- Çok seslilikte iki aynı öğeyi (örgü-doku) tanıyabilme.
- Çok seslilikte ilk aşamayı (iki seslilik) anlayabilme.
- Şarkı biçimlerini tanıyabilme.
- Kavuştaklı veya nakaratlı biçimleri ve rondoyu tanıyabilme.
- Geleneksel Türk Halk Müziğinin başlıca türlerini tanıyabilme.
- Geleneksel Türk Sanat Müziğinin başlıca türlerini tanıyabilme.
- Düzeyine uygun yatay ve dikey çok sesli örnekleri doğru söyleyebilme, çalabilme.
- Verilen şarkının dönemlerini doğru işaretleyebilme.

- Kavuşaklı veya nakaratlı şarkılardan uygun örnekleri biçim özelliklerine dikkat ederek söyleyebilme.
- Geleneksel Türk Halk Müziği ve Sanat Müziğini tür özelliklerine göre, söyleyebilme, çalabilme, en sonunda da özelliklere dikkat ederek dinleyebilme ve bundan beğeni alma.
- Dinlediği iki sesli ezgi veya şarkı örneklerinin örgüsüne, dokusuna dikkat edebilme.

2.5.7 VII. Ünite: Ülkemizde ve Türk Cumhuriyetlerinde Müzik

a. Genel Olarak Türk Cumhuriyetlerinde Müzik Kültürü

- Türk Cumhuriyetlerinde müzik kültürünün temel özellikleri
- Türk Cumhuriyetlerinin başlıca kurum, kuruluş, topluluk ve etkinlikleri
- Türk Cumhuriyetlerinde başlıca bağdarlar, seslendiriciler ve yorumcular
- Türk Devlet ve Topluluklarında Müzik

b. Türkiye Müzik Kültürü ile Diğer Türk Devlet, Toplum ve Topluluklarının Müzik Kültürleri Arasındaki İlişkiler

- Benzerlikler –Ayrıcalıklar
- İlişkiler-Etkileşimler

c. Türk Devlet ve Topluluklarının Müzik Kültürlerinden Seçkin Örnekler

d. Amaçlar

- Türk Cumhuriyetlerinde genel çizgileriyle müzik kültürü tanıyabilme.
- Türkiye Müzik Kültürüyle diğer Türk Devlet, Toplum ve Topluluklarının müzik kültürleri arasındaki ilişkileri tanıyabilme.
- Türk Devlet, Toplum ve Topluluklarının müzik kültürlerini tanımak için çeşitli kaynaklardan yararlanma.
- Türk Devlet, Toplum ve Topluluklarının müzik kültürlerine ilgi duyabilme.
- Türk Devlet, Toplum ve Topluluklarının müziklerinden örnekler dinlerken kültür özelliklerine dikkat edebilme.

2.5.8 VIII. Ünite: Atatürk, Sanat ve Müzik

a. Atatürk'ün Sanatla İlişkisi

b. Atatürk'ün Sanatla İlgili Temel Düşünceleri

c. Atatürk'ün Güzel Sanatlar İçinde Müziğe Verdiği Yer ve Önem

d. Atatürk'ün Güzel Sanatlar İçinde Türk Müziğinin Geliştirilmesine Verdiği Öncelik

e. Atatürk'ü Konu Alan Müzik Eserleri

f. Amaçlar

- Atatürk'ün Güzel Sanatlar içinde müziğe verdiği yer ve önemi kavrayabilme.
- Atatürk'ü konu alan müzik eserlerini tanıyabilme.
- Atatürk'ün Türk Müziğinin geliştirilmesine verdiği önemi anlatabilme.
- Atatürk konulu müzik eserlerinin yer aldığı müzik etkinliklerini izleyebilme.
- Atatürk'ü konu alan müzik eserlerini dinlemekten hoşlanabilme.
- Atatürk'ün Türk Müziğinin geliştirilmesine ilişkin görüşlerini öğrenmeye istekli olabilmeyi sağlama.

2.6 8. Sınıflar İçin Müzik Dersi Öğretim Programı

2.6.1 I. Ünite: İnsan, Kültür, Sanat ve Müzik

- İnsan, kültür, sanat ve müzik ilişkisi
- Kültür ögesi olarak müzik ve müzik kültürümüz
- Günlük yaşamımızda kültür, sanat ve müzik etkinlikleri
- Müzik kültürümüzden örnekler, söyleyiş, çalış ve dinleyiş

a. Amaçlar

- İnsan, kültür, sanat ve müzik ilişkisini kavrayabilme.
- Müziğin kültürümüzdeki yerini ve önemini kavrayabilme.
- Günlük yaşamdaki kültür sanat ve müzik etkinliklerini tanıyabilme, katılabilmek.
- Müzik kültürümüzden uygun örnekleri söyleyebilme. çalabilme.
- Müzik eserlerini kültür özelliklerine dikkat ederek dinleyebilme.
- Günlük yaşamınızda kültür, sanat, müzik etkinliklerine katılmayı alışkanlık haline getirebilme

2.6.2 II. Ünite: Müzik Teknolojisi ve Kullanımı

- Müzikte teknolojinin yeri ve önemi
- Müzik dinlemede, yapmada kullanılan elektronik araç ve gereçler.

- Radyo
- Televizyon
- Müzik seti
- Elektronik çalgılar. a)org, b) Gitar, c) Bağlama v.b
- Mikrofon
- Bilgisayar
- Elektronik araçlarla yapılan uygun müzik örnekleri
- Güncel müzikler ve teknoloji
- Elektronik çalgı ve araçlarla müzik yapma

a. Amaçlar

- Müzik teknolojisinin yaşamımızdaki önemini kavrayabilme.
- Müzik yapmada kullanılan elektronik araç ve çalgıları tanıyabilme.
- Ülkemizde müzik teknolojisi kullanımının ayırımında olabilme.
- Düzeyine uygun müzik teknolojisi araçlarını kullanabilme onlardan müziksel dinleme yapma.
- Müzik teknolojisini yaratıcı müziksel çalışmalarında kullanabilme ve bu teknolojiden hoşlanabilme.
- Müzikte teknolojinin kullanıldığı yapıtları dinlemekten hoşlanabilme.
- Elektronik araçlarla müzik yapmaktan hoşlanabilme.

2.6.3 III. Ünite: Müzikte Hız, Gürlük ve Anlatım

a. Hız Belirteci (Metronom) ve Kullanımı

- Metronomun yapısı ve müzikte kullanımı
- Ana hız basamaklarının metronom değerleri

b. Gürlük Değişiklikleri, Terimleri ve İşaretleri

- Yeğînleşme: Gittikçe şiddetlenerek
- Sönükleşme: dim (Diminuendo) : Gittikçe sönükleşerek

c. Seslendirim Teknikleri

- Belirterek: Portato

d. Müziksel Anlatım ve Terimleri

- Tatlı: Dolce
- Neşeli
- Canlı
- Dingin
- Coşkulu
- Hüzünlü
- Şakacı

e. Değişik, Hız, Gürlük, Anlatım, Terim İşaretlerinin Müzik Dağarcığında Kullanımı

f. Amaçlar

- Hız belirtecini (metronom) tanıyabilme.
- Gürlük değişiklikleri terimleri ve işaretlerini tanıyabilme.
- Müziksel anlatım terimlerini tanıyabilme.
- Hız belirteci (metronom) kullanabilme.
- Dağarcığındaki müzikleri anlamlarına uygun gürlük değişiklikleri terim ve işaretlerine uygun söyleyebilme veya çalabilme. İşaret ve terimlere özen gösterme.
- Dağarcığındaki “belirtmek” (Portato) seslendirim, tekniğine uygun söyleyebilme ve çalabilme. Bu tekniğe uymaya özen gösterebilme.
- Dağarcığındaki müzikleri, müziksel anlatım terimlerine uygun söyleyip almaktan zevk almasını sağlama.

2.6.4 IV. Ünite: Müzikte Tartım, Ezgi ve Ölçü

a. Tartımla Eşlik Düzenlemeleri

- Yalın eşlik düzenlenimi
- Karmaşık eşlik düzenlenimi

b. Kalın la ile İnce mi Arasındaki Ses Alanında Ezgiler ve Ezgi Düzenlemeleri

- Yalın ezgi düzenlemeleri
- Karmaşık ezgi düzenlemeleri

c. Müzikte Prozodi ve Önemi

d. Birim Değeri İki Dörtlük Olan Ölçüler

- İki ikilik ölçü

- Sebare ölçü

e. Geleneksel Türk Müziğinde Usul

- Usul kavrama

f. Başlıca Usuller

- Sofyan
- Nim sofyan
- Düyek
- Semai
- Yörük semai
- Türk Aksağı

g. Amaçlar

- Müzikte prozodinin önemini kavrayabilme.
- Birim değeri ikilik olan basit ölçüleri tanıyabilme.
- Geleneksel Türk Müziğinde “Usul” ögesini tanıyabilme.
- Tartımla eşlik düzenlemeler yaratabilme.
- Kalın La, ince MI seslerini kapsayan ezgiler yaratabilme.
- Birim değeri ikilik olan basit ölçülerle “Sebare” olan şarkıları ölçü özelliklerine uygun söyleyebilme, çalabilme.
- Geleneksel Türk Müziğinden uygun örnekleri usullerine uygun söyleyebilme veya çalabilme.
- Dağarcığındaki şarkıları söylerken ve dağarcığındaki müzikleri dinlerken prozodilerine dikkat edebilme.

2.6.5 V. Ünite: Müzikte Dizi, Ton ve Makam

a. Müzikte Makam Kavramı

b. Majör Minör Tonlar ve Dizileri

- Sol Majör - Mi Minör
- Fa Majör - Re Minör

c. Makamlar ve dizileri

- Kürdi Makamı
- Hicaz Makamı
- Karcıgar Makamı

d. Ezgilerde, Şarkılarda Geçki (Modülasyon)

e. Amaçlar

- Sol Majör ve mi Minör dizileri tanıyabilme
- Alterasyon yöntemini kullanma
- Fa Majör ve Re Minör dizileri tanıma. Alterasyon yaparak
- Duyduğu şarkının makamsal etkisinin ayırımında olma.
- Kürdi Makam dizisini tanıyabilme.
- Hicaz Makam dizisini tanıyabilme.
- Karcıgar Makam dizisini tanıyabilme.
- Sol Majör-Mi Minör tonundaki şarkıları tonalite özelliklerine uygun söyleyebilme, çalabilme.

2.6.6 VI. Ünite: Müzikte Örgü, Doku, Biçim, Tür

a. Çok Sosliliğin Ayrıcalıklı Yapılanmaları

- Üç seslilik ve temel özellikleri
- Dört seslilik ve temel özellikleri
- Üç sesli, dört sesli ezgi, şarkı örnekleri

b. Geleneksel Türk Müziğinde Çok Sosliliğin Temelleri

- Müziğimizde çok sosliliğin temelleri
- Çalgıların yapısında ve kullanımında var olan çok seslilik temelleri (Bağlama, Kemençe, Tulum, Cura)
- Dem tutma ve paralel gidişler

c. Müzikte Tema ve Çeşitleme (Varyasyon)

- Müzikte tema kavramı
- Ezgisel tema ve çeşitlendirimi: Çeşitleme (Varyasyon)
- Tema ve çeşitleme örnekleri

d. Çağdaş Çok Sesli Türk Müziğinin Türleri ve Örnekleri

- Çağdaş Türk Çocuk ve Gençlik Şarkıları

e. Demetler (Süitler)

- Türk Sonatları, Konçerto ve Senfoniler
- Türk Oratoryo, Opera ve Baleleri

f. Uluslararası Evrensel Müziğin Başlıca Türleri ve Örnekleri

- Çocuk ve gençlik şarkıları
- Suitler (Demetler)
- Çeşitli oda müzikleri
- Sanat, Konçerto. Senfoniler
- Oratoryo, Opera ve Baleler

g. Türk ve Uluslararası Popüler Müzikler ve Örnekleri

- Şarkılar
- Dans Müzikleri
- Caz Müzikleri
- Film Müzikleri

h. Amaçlar

- Müzikte çok sesliliğin ayrıcalıklı yapılanımlarını tanıyabilme.
- Geleneksel, Türk Müziği'nde çok sesliliğin temellerini tanıyabilme.
- Müzikte 'Tema ve Çeşitlemeleri tanıyabilme.
- Çağdaş Çok Sesli Türk Müziği'ni başlıca türlerini tanıyabilme.
- Uluslararası Evrensel müziğin başlıca türlerini tanıyabilme.
- Türk ve Uluslararası popüler müziğinden başlıca türleri tanıyabilme.
- Çok sesliliğin ayrıcalıklı yapılanmalarından düzeyine uygun örnekleri doğru söyleyebilme ve çalabilme.
- Geleneksel Türk Müziğinde çok sesliliğin 'temellerini düzeyine uygun örneklerde uygulayabilme.
- Çağdaş çok sesli Türk Müziğinden düzeyine uygun örnekleri doğru söyleyebilme ve çalabilme.
- Uluslararası müzikten düzeyine uygun örnekleri doğru söyleyebilme ve çalabilme.
- Dinlediği çok sesli müzikte değişik yapılanmaların ayırımında olma.

- Dinlediği müzikteki temaya ve temanın işlenişlerine dikkat etme. (Ana müzik düşününe)
- Çağdaş Çok Sesli Türk Müziği'nden örnekler dinlerken tür özelliklerinin ayrımında olma.

2.6.7 VII. Ünite: Ülkemizde Komşu Ülkelerde ve Dünyada Müzik

a. Avrupa Müzik Kültürü

- Avrupa müzik kültürünün temel özellikleri
- Avrupa müziğinin başlıca dönemleri
- Avrupa müziğinden başlıca seçkin örnekler

b. Dünyanın Diğer Bölgelerinde Müzik Kültürü

- Güney ve Doğu Asya müzik kültürlerine genel bakış ve seçkin örnekler
- Amerika müzik kültürüne genel bakış ve seçkin örnekler

c. Türkiye Müzik Kültürü ile Dünyadaki Diğer Bölgelerin Müzik Kültürleri Arasındaki İlişkiler

- Benzerlikler –ayrıcılıklar
- İlişkiler-etkileşimler

d. Amaçlar

- Avrupa, Ortadoğu ve dünyanın diğer bölgelerinde müzik kültürün genel çizgileriyle tanıyabilme.
- Türkiye müzik kültürü ile Avrupa, Ortadoğu ve dünyanın diğer bölgelerindeki müzik kültürleri arasındaki ilişkileri tanıyabilme.
- Avrupa, Ortadoğu ve dünyanın diğer bölgelerinden düzeyine uygun başlıca seçkin örnekleri söyleyebilme, çalabilme.
- Bu kültürleri tanımak için kaynaklardan yararlanma.
- Yapıtlarını dinlemede kültür özelliklerine dikkat etme.

2.6.8 VIII. Ünite: Atatürk ve Müziksel Gelişmemiz

a. Yeni Müzik Kurumlarımızın Açılmasında Atatürk'ün Önderliği

b. Müzik Sanatçılarının Atatürk'ün Müzik Görüşleri Doğrultusunda yetiştirilmesi

c. Atatürk'ün Müzik Görüşlerini Çözümleme ve Yorumlama

d. Atatürk'ün Belirlediği Müzik İlkeleri Doğrultusunda Yapılan Çalışmalar ve Sağlanan Gelişmeler.

e. Amaçlar

- Atatürk'ün yeni müzik kurumlarımızın açılmasında ve müzik sanatçılarının yetiştirilmesindeki önderliğini anlayabilme.
- Atatürk'ün belirttiği müzik ilkeleri doğrultusunda yapılan çalışmaları ve sağlanan gelişmeleri anlayabilme.
- Atatürk'ün belirlediği müzik ilkeleri doğrultusunda yapılan çalışmaları, sağladığı gelişmeleri anlatabilme.
- Atatürk'ü konu alan düzeyine uygun şarkı denemeleri yapabilme.
- Atatürk'ün belirlediği müzik ilkeleri doğrultusunda yapılan çalışmaları, sağlanan gelişmeleri öğrenmeye istekli olabilme.

Milli Eğitim Bakanlığı'nın İlköğretim Kurumlarında Müzik Dersi Öğretim Programını, Ünite konu amaçlarını, sınıf sınıf öz olarak yazmış bulunuyorum. Ünitelerdeki konu ve amaçlar işlenirken; öğrenciyi bizzat müzik pratiğine çekerek, müziğe daha dikkatli ve seçici yaklaşımlarını sağlamak gerekir. Müzik dersleri kitaplarında bu konular tek tek kapsamlı olarak verilmiştir. Öğretmen bu programı uygularken öğrencilere her aşamada konuşma tartımları, ölçü doldurma, kolaydan zora nota yazımı, normal dikte, aralık kavramı ve isimlendirilmesi, basit tonalite duyumu çalışmaları, bilinen şarkıların transposer (bulunduğu eksenden başka eksene aktarma) edilmesi ve söylenmesi üzerinde durmalıdır.²⁵

2.7 Müzikte Yöntem ve Teknik

Yöntem; müzik eğitiminde amaca ulaşmak için eğitimcinin izlemek zorunda olduğu En kısa ve en emin yoldur.

Teknik; öğrencide ruhsal yumuşamayı sağlayan çalışmalardaki yöntemlerin uygulamasında öğretmenin pedagojik görüş, düşünüş ve kanılarına göre konuların veriliş biçimlerine denir. Herhangi bir müziğin sevdinirliş öğretmesinde, en önemli başlangıç yöntemi olan kulaktan şarkı öğretimine de kısaca değinmekte fayda var. Müzikten bilgiye

²⁵ MEB (2003). "İlköğretim Kurumları Müzik Dersi Öğretim Programı." Ankara. *MEB Basımevi*.

dediğimiz kulaktan şarkı öğretimi, aynı zamanda notayla şarkı öğretimiyle keskin sınırlarla ayrılmadığı için, konumuz açısından da önem taşımaktadır.

2.8 Kulaktan Şarkı Öğretme Teknikleri

Kulaktan şarkı öğretimi dört yolla yapılır.

2.8.1 Sözlerden Yola Çıkararak (Tartım Öncelikli Yöntem)

Bu yöntem genellikle, öğrencilere yeni bir tartım verileceği zaman kesinlikle çok gerekli ve yararlıdır. Ancak, bu yöntem amacıyla, öğretilecek şarkıların prozodi yönünden uygun olması gerekir. Yöntemin uygulanışını şöyle sıralayabiliriz:

- Önce sözleri yazdırır, ardından şiir gibi okuturuz.
- Öğrencileri alıştırmalarla motive ederiz
- Sözlerde bilinmeyen bir yer varsa anlatılır, gerekli açıklamalar yapılır.
- Tartımlı konuşma yapılır, gerekiyorsa kent adları v.b. sözlerle değişik tartım çalışmalarıyla konu pekiştirilir. Tartımlı konuşmayı yaptırırken prozodi uygunluğu çok önemlidir.
- Bölüm bölüm müziklendirilir. Bölümler birleştirilip şarkının öğretimi tamamlanır.

2.8.2 Müzikten Yola Çıkararak (Ezgi Öncelikli)

Bu yöntemle şarkı eğitimi yeni bir aralık atlaması ya da zor bir ezgi kalıbı olan şarkılarda gereklidir.

- Parça baştan sona kadar önce öğretmen tarafından okunur, çalınır yada hem okunur hem çalınır.
- Parça bölümlere ayrılır ve birinci bölümden başlamak üzere sözler kullanılmaksızın la, la, ma gibi hecelerle ezgi öğretilir. Daha sonra sözlere geçilir. Bu yöntemde önce ezgilerin ana seslerini eklemekte yarar vardır.

2.8.3 Söz -Müzik Birlikte Verilerek (Papağan yöntemi)

Sözler yazılır. Daha önce ayrılmış olan bölümler söz ve müzikle birlikte öğrencilere parça parça verilir.

2.8.4 Karma Yöntem

Yukarda belirtilen üç yöntem karışık biçimde ve bölümlerin uygunluğu ve öğrencinin seviyesine göre öğretmenin bireysel yeteneği ve yöntemleriyle, öğrenciye parça öğretilir.

2.8.5 Yukarıdaki Dört Yöntemle İlgili Genel Teknikler

- Önce sınıf motive edilir. (Fiziksel ve ruhsal)
- Sözler doğal konuşma biçiminde akışa göre koro halinde söylenir.
- Şarkının sözleri çocuğun dağarcığında değilse sözler bellendirilir ve açıklanır.
- Çalgının tümü bir çalgıyla ya da sesle veya ikisiyle söylenmeli ve çalınmalıdır.
- Müzik tümceleri ayrı ayrı söylenmeli ve tümceler birbirine eklenerek bitirilmelidir.
- Şarkıda nefes alım yerleri belirtilmeli, nefes alma teknikleriyle pekiştirilmelidir.
- Öğretimin başında öğrenciler tartım ve ezgi grubu olarak ikiye ayrılır. Daha sonra gruplar yer değiştirmelidir. Böylelikle ezgi-tartım bütünlüğü grupta sağlanmış olunur.
- Nüans alıştırmasında öğretmen titiz olmalıdır.
- Geçmiş zamanlardaki çalışmaların yinelenmesi önemlidir. Ezgisel ve tartım bozuklukları düzeltilmelidir.
- Şarkıya uygun taklit ve oyun uydurmalı uygulanmalıdır.
- Şarkı öğrenimi uğraşlarına, sınıf orkestralarını katmak, çalışmalara devam etmek.
- Öğrencilerin düzeyi uygunsa çok sesliliğe yönelmelidir.
- Eğitsel sonuca varılmalıdır.

2.9 Notayla Şarkı Öğretiminde Yararlanılacak Teknikler

- Şarkının notaları yalnızca nota başları biçiminde ölçü çizgisi çekilmeden yazılır.
- Şarkı nota ve sözleriyle tahtaya yazılır. Bu sözler doğal konuşma tartımına sadık kalınarak öğrencilere toplu olarak yinelettirilir.
- Ses sınırına göre şarkı öğretilmelidir.
- Tartım yazılır.

Ayrıca kulaktan şarkı öğretimi yönteminde kullanılan teknikler. Notayla şarkı öğreniminde de geçerlidir.

2.9.a Okul Şarkısı Seçerken veya Yazarken Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar

- Çocuğun ses sınırını zorlamayan,
- Anlatımda sözle müziğin müzikal kaynaşması olan,
- Prozodi yanlışları olmayan,
- Çocuk beğeni ve durumuna uygun, sözleri yönünden eğitici, öğretici, eğlendirici, nitelikleri kapsayan parçalar olmalıdır.

2.10 Şarkı Öğretimi

Şarkı öğretiminde en iyi yol hem kulak, hem de notanın birlikte kullanıldığı yöntemdir. Bunlardan hangisinin daha ağırlık kazanacağı öğretilen topluluğun müzik okuma durumuna göre değişebilir. Olağan olmayan bazı durumlar dışında, bu ikili birleşim şarkı öğretiminde en tutarlı yoldur.

2.10.a Şarkının Sunuluşu

Eğer topluluktaki öğrencilerin belirli düzeyde nota okuması varsa şarkıyı söylemeden önce dinlemeleri yerinden olur. Ezgiyi eşlikte birlikte söylemek ya da çalmak en etkili yoldur. Öğrencilerin şarkıyı dinlemeleri sırasında notayı takip etmesiyle tartım algılamaları sağlanmalıdır. Öğrenciler şarkıyı bir kaç kez dinledikten sonra öğretmen başlangıç sesini ve tartımı vermeli, söyletilmelidir. İlk söyleyişlerinde karşılaştıkları sorunları anlatıp çözdükten sonra, şarkıyı tekrar dinlemeleri ve sonra eşlikle birlikte söylemeleri sağlanmalıdır. Bir zorluk çıktığında o bölüm ayrıca çalıştırılmalı, eğer sorun tartım ise, el çırpıtılarak destekleyici bir uygulama yaratmalıdır.

2.10.b Şarkı Öğretimi Sırasında

- Öğretmen müzikteki önemli ayrıntıları incelemelidir. Bu ayrıntılar motif ve tartım yinelemeleri gibi öğelerdir. Bu gibi ayrıntılarda öğrencinin dikkatli olması, hem şarkıyı daha iyi öğrenmesini sağlar, hem de temel müzik kavramlarının uygulamasını o anda öğrenmiş olur.
- Öğretmen iyi bir yorum yapmaya çalışmalıdır. Öğrenciyle şarkının yapısı üzerinde kaynağı ve müzikal amacı hakkında tartışmalı, onlara verilen bilgiler ışığında iyi yorum yapmaları sağlanmalıdır. Müzik düzeyini yükseltmeye

çalışmak, aynı zamanda öğrenciyi hamlıktan olgunluğa ve doğru yola yöneltmekte öğretmenin önemli bir görevidir. Tüm çalışmalarda şarkıların dışsal boyutları önce ele alınmalı, daha sonra içsel ayrıntılara girilmelidir. Şarkı öğretiminde bir diğer önemli etkende; öğretmenin öğreteceği bir şarkıyı bıktırarak şekilde çokça yinelememesidir. Öğretmen bir zorluk çıktığında ve öğrencilerin ilgisi dağılmaya başladığında. bilinen başka bir şarkıya ya da başka bir etkinliğe geçmelidir. O şarkı başka bir gün ele alınmalıdır.

2.11 Ses Eğitimi

Tüm dünyadaki müzik eğitiminde, ses eğitimi önemli bir yer kaplar. İnsan sesinin konuşmak ve müzik yapmak gibi iki önemli özelliğinin bir ezgide ve şarkıda bütünlük kazanarak etki yapması, müzik yapan diğer araçları gölgede bırakmıştır. Ancak bu görkemli çalgıyı (sesimizi) uzun yıllar yıpratmadan ve teknikle söyleyebilmemiz için, kesinlikle ses eğitimi gerekmektedir. Böylelikle, sesin tınısı, sesin (inceden kalına) sınırı, sesin gürlüğü, sesin hareket yeteneği. sesin rengi, sesin (nüans) müzik yapma yeteneği geliştirilebilecektir. İlköğretim ve Ortaöğretimde çocuklara doğal bir biçimde seslerini yormadan, bağırılmadan şarkı söyletmek önem taşımaktadır. Bunun için; ağzın ve burnun çiçek koklar gibi açılması, çenenin yumuşak ve yeterince hareket etmesi, karın kasının (diyafram), ve diğer boşlukların iyi kullanılması (hava), tüm vücudun yumuşatılması, yumuşak tutulması gerekir. Ses eğitiminin temeli, nefes alıp vermedir. Zorlanmadan alman yeteri kadar bir nefesle, ses kullanma tekniği iyi olan bir kişi istenilen her şarkıyı yorulmadan, zorlanmadan söyleyebilir. Aksi durumda müzik yaparken sesin düşmesi-çıkması, ses gürlük yetersizliği, tüm sınıf seslerinin kaynaşmaması, istenilen nüansların yapılamaması veya istendik biçimde olmayışı ve parçalardaki sözlerin anlaşılabilmesi yanlış ve yetersiz nefes almaya bağlıdır. Bu nedenle nefes alınırken omuzlar düşük, çene aşağı ve yukarı kasılı olmamalıdır. Omuzlar ve göğüs kafesi hareket etmemeli. Nefes verirken orantılı nefes boşaltmalı ve bu sırada karın sırt ve yan kaslar dışarı doğru düşünülmalıdır. Nefesli çalgılarda olduğu gibi, sesimizle müzik yaparken kullanacağımız nefes diyafram nefesi olmalıdır. Her ses eğitimi çalışması öncesinde yapılacak alıştırmalarda alınan, nefes önce uzun, sonra kısa olarak “S” sessiziyle boşaltılmalıdır. Bu egzersizlerin ardından uzun ve kısa nefesler; uzunun içinde kısa ya da kısa nefesin içinde

uzun “S” sessiziyle boşaltılmalıdır. Nefes çalışmalarından sonra vücut “dıştan ve içten yumuşatılır. Ses eğitiminde sesi öne alıp, rezonanstan parlak çıkartma olanağı, konuşma çalışmalarıyla da paralel gider. Bu nedenle öğretmen dersinin az da olsa bir kısmını bu çalışmaya ayırmalıdır. Konuşma çalışmalarında; gerektiği kadar nefes alıp kullanmaya, sözcüklerin iyi anlaşılması için her harfin iyi belirtilmesine, cümlenin anlamına uygun tonlanmasına ve uygun bir tempoda konuşulmasına özen gösterilmelidir. Ayrıca şarkı veya ezgilerde sessizce nefes alınmalıdır.

Şimdiye değin, herhangi bir sesi çıkarmada ön evreleri gördük, Bu ön evrelerin ışığı yardımıyla elde edilen ses tınısını irdelemek gerekmektedir.

- Öğretmen erkeklerde tiz seslerde rahatlık sağlamak için ‘ni’ “nö” “nu” sesleriyle alıştırma yaptırmalıdır.
- Erkeklerde kalın sesleri açmak için “A”, “0” vokaliyle egzersiz yaptırmalıdır.
- Öğrencinin veya öğrencilerin sesi çok havalı ve donuk ise “I” “Ö” sesleriyle egzersiz yaptırılmalıdır.
- Öğrencinin veya öğrencilerin sesi cılız ve nazalsa “U” “0’ “A” egzersizi yaptırılmalıdır.
- Kızlar ince sesleri söylerken “I” ve “A” vokalini temel almalıdırlar.
- Genelde tiz seslerde ‘A’ sesi “0” ya, “E” sesi “Ö” ye yakın söylenmelidir.
- Ses açma çalışmalarından önce kapalı ağızla egzersiz yapmak gereklidir. Bu durum iki yönden yararlıdır.
- Birincisi diyafram kası çalışıp ısınacaktır. İkincisi ses öne, rezonansa sokulacaktır. Bu pozisyonda dudaklar kapalı, arkada dişler açık, çene esneme başlangıcı gibi “mm” sesini tınlatmalıdır. Dudaklar, burun, şakaklar ve alın olduğu gibi titrer ve tınlar. Öğrenci bu durumu hissetmelidir.
- Öğrenci veya öğrencilere “sesin genliği” sınırları içinde şarkı söyletilmelidir.

2.11.a Çocuk Ses Eğitimi ve Sağlığında Dikkat Edilecek Özellikler

- Sınıfın veya yerin, temiz havalı olmasına dikkat etmek.
- Müzik derslerinin beden eğitimi dersinden sonraya gelmemesine dikkat etmek.
- Nezleli ve hasta olan öğrencileri söyletmemek.
- Diyafram nefesiyle bağırtmadan yumuşak söyletmek.

- Yeni ses değişimi çağındaki (mutasyon) çocukların sesini yormamak.
- Çalışma öncesinde öğretmenin beş - on dakikalık bir zaman içinde tüm sınıfın sesini açıp ısıtması gerekli ve önemlidir.

2.11.b Ses Kullanma Teknikleri

Ses eğitimi konusunda dengesiz ve düzensiz boşalan bir nefes alıp verme veya nefesi bırakmanın pesleşme veya tizleşmelere yol açtığını belirtmişim. Bu nedenle diyafram, yan boşluklar ve sırt bölgesinin ne çok ne de az bir oksijenle dolması gerekmektedir. Ayrıca nefes almalarda omuzlar kalkmamalıdır. Yine daha önce belirttiğim gibi ses eğitiminin başlangıç noktası: vücudun dıştan ve içten yumuşatılmasıyla olmalıdır. Diyafram ve diğer boşluklara nefes alma burundan ve çiçek koklar gibi rahat alınmalıdır.

2.12 Müzik Derslerinde Uygulanacak İlkeler

2.12.a Bilinenden Bilinmeyene, Yakından Uzağa Gitmek

Okullarımızda müzik eğitiminde Bu olgu önemli bir konudur. Çocuk ezgilerinden, şarkılarından başlanarak sırayla komşu bölgelerden, bütün ülkemizden ve başka ülkelerin müzikleri arasından seçilmelidir. Müzik dersinden müzikten bilgiye gitmek gerekir. Çocuklar nasıl ana dillerini önce konuşarak öğreniyorlarsa, müziği de öyle öğrenmelidir. Eğitimde öncelik şarkılarla olmalıdır. Kuramsal bilgiler, kulaktan öğretmeden sonra gelmelidir.

2.12.b Müziği Yaşayışa Katma

Müzik, okul içi yaşayışla okul dışı yaşayışa ayrı düşmemeli; ikisi arasında ilişki kurucubirleştiriciolmalıdır.

2.12.c Müzik Dersinde Bütünlük Sağlanmalıdır

Müzik eğitimi bir bütün olarak ele alınmalıdır. Dersler bu bütünlüğe uyacak biçimde yapılmalıdır. Şarkı ve çalgı öğretimi, kulak eğitimi, solfej, dikte gibi yaratıcılık yeteneğini geliştirme çalışmaları ve müzik dinletme etkinlikleri, müzik derslerinde ayrı ayrı ele alınmamalıdır. Tüm bunların iç içe geçirilerek birbiriyle kaynaştırılarak sağlanmalıdır.

2.12.d Ses ve Çalgı Müziğinin Elele Yürütülmesi Gerekir

Şarkıların yanı sıra, şarkı-oyun yürüyüşlere eşlik etmek, çocukların tek ve toplu olarak

çalgı çalmak istek ve alışkanlıklarına, yardımcı olmak amacıyla, onların çalabileceği çalgı ve çalgı toplulukları kurulmalıdır. Çalgı eğitimine çocukların bildikleri şarkılardan yola çıkılmalıdır.

2.12.e Yaratma Duygusunu ve Yeteneğini Geliştirmek

Hem şarkı hem de çalgı eğitiminde çocukları yaratıcılığa yöneltecek yollar uygulanmalıdır. Çocuk bir şarkıyı hareketlerle canlandırabilmeli, vurmali çalgılardan biriyle kendisinin bulacağı değişik tarımlarla şarkılara eşlik edebilmelidir.

2.12.f Çocuğa Kendi Sesini Sevdirmek ve Çocuğun Sesini Eğitme

Çocuklara kendi sesinin doğal ve en etkili bir çalgı olduğu duygusunu hissettirip sesini sevdirmelidir. Bunun için güzel şarkı söyleme alışkanlığı kazandırmalıdır. Ses eğitiminde doğru soluk, alma verme, bağtımadan şarkı söyleme birincilikle olmalıdır. Ayrıca öğrenciye şarkı söylerken kulağıyla izlemesini, toplu şarkı söyleyişlerde de diğer arkadaşlarını dinlemesi, sesini diğer seslerle düşünmesini ve hissetmesini öğretmeliyiz.

2.12.g Çocuğun Kulağını Eğitme

Çocuğa şarkı söylerken, çalgı çalarken sesleri doğru bir şekilde çıkarması, duyduğu sesleri yinelemesi, yanlışlarını düzeltmesi, nota öğretiminde bildiği kolay ezgileri yazıya döküp okuyabilmesi, tasarlayabilmesi duyabilmesi alışkanlığı sağlanmalıdır.

2.12.h Beğeni Eğitimi ve Sanata Yönelmek

Öğretmen sınıfta bir şarkıyı çalarak beğenilmesine çalışmalıdır. Konserlerden, çevredeki sanatçılardan, radyodan, televizyondan, plak, bant v.b yararlanmasını bilmeli, öğrenciye tüm bunları beğeni eğitimi içinde vermelidir. Çocukların düzenleyeceği konserlere yardımcı olmalı, sanat değeri taşıyan müziklere ilgilerinin artmasına yardımcı olmalıdır.

2.12.ı Müzik Eğitiminde Uyulması Gereken Öğretici İlkeler

- Ders konusu öğrenci düzeyine uygun olmalıdır.
- Ders zamanlaması ders saatine uygun gelecek biçimde hazırlanıp verilmelidir.

- Genel öğretici kurallar yerinde ve doğru kullanılmalıdır.
- Ders konusu iyi işlenmelidir. Bu bağlamda.
- Öğrenci yeni ders konusuna iyi hazırlatılmalı ve hazırlanmalıdır.
- Verilenler azdan çoğa olmalıdır.
- Bilinen noktalar iyi aydınlatılmalı. İkincil, üçüncül noktalar üzerinde gereksiz ısrar ve durmalar olmamalıdır.
- Öğrencinin dikkat ve ilgisi daima diri tutulmalı, öğretmen boş yere vakit kaybetmemelidir.
- Tanımlamalar ve kurallar açık, doğru olarak anlatılmalı, öğrenci dersi iyi kavramalıdır.
- Öğrenciye sorulan sorular açıklık, mantık, psikoloji kurallarına uygun olmalı, yanıtlar iyi karşılanmalıdır.
- Öğretmen derste bir kaç öğrenci yerine, tüm sınıfla ilgilenmelidir.
- Öğretmen derste cana yakın olmalı, kendini tümünden derse vermelidir.
- Öğretmen öğrencinin yardımcısı ve rehberi durumunu korumalıdır.
- Öğretmen ders anlatımında iyi tonla konuşmalı, gerektiğinde ses tonunu değiştirebilmeli, tek düzeye düşmemelidir.
- Derse geciken öğrenciyle ilgilenmeli gecikmenin nedenini sormalı, disiplini korumalıdır.
- Öğretmen tahtaya dizek çizgilerini doğru çizmeli, notaları iyi yazmalı, savsaklama göstermemelidir.
- Öğretmen derste tek düzelik yerine, dersi çeşitlendirmeli beğeni kazandırmalıdır.
- Öğrenciye verilen bilgi gerçeğe uygun olmalıdır.
- Öğretmen derste tarafsız olmalı, bireysel düşüncelerini saklamalı, öğrencileri etki altında bırakmamalıdır.

2.13 Bir Müzik Eğitimcisinde Bulunması Gereken Özellikler

a Bireysel Özellik ve Bireysel Beceriye Sahip Olmak Yönünden

- Sağlam bir kişiliğe iyi bir ahlak yapısına sahip olunmalıdır.
- Müzik öğreticiliği ve eğitimciliğini sevmeli ve bu mesleğe bağlı olmalıdır.

- Müzik öğretmenin mesleğine karşı taşıdığı sevgi ve heyecan başarının ilk basamağıdır. Öğrencilere karşı konuşma, davranış gibi etkinlikler, yukarıdaki durumla uygunluk taşınmalıdır.
- Öğrenci ruhunu iyi tanımalı, sınıftaki çeşitli tür öğrencileri ve sorunlarını görmeli, algılamalı, gerekirse her birine ayrı yöntem geliştirmelidir.
- Yalnız öğrencilerine değil, çevresine, meslektaşlarına karşı yakın ve saygılı olmalıdır.
- Öğrenci velileriyle ilişki kurmalı ve bunu sağlıklı sürdürmelidir.
- Sanat ve bilim dallarıyla ilişki kurmalı demokrat vatandaş düzeyini yakalamalıdır.
- Yeni gelişmeleri, yayınları izleyip değerlendirmelidir.
- Düş gücünü kullanmalıdır.
- Öğretmenliğin evrensel rolünü iyi anlamalıdır.
- Kendi alanında ve diğer alanlarda öğrenmeyi bırakmamalıdır.

b Müzik Öğretmenin Yeterliliği Yönünden

- Derslerine iyi hazırlanmalı, ders planı yapmalı, diğer müzik öğretmenlerinin deneyimlerinden yararlanmalı ve gerektiğin de kendisinden daha deneyimli öğretmenlerin dersine girip çok şey öğrenme alçak gönüllülüğünü göstermelidir.
- Pedagojik özelliğe sahip olmalı, konulan açık ve canlı bir biçimde geliştirmesini bilmelidir. Konuları durağanlıktan yaşanacak biçime sokmalıdır.
- Nota-dizek ve diğer müzik işaretlerini iyi yazacak beceriye sahip olmalıdır.
- Çalgılarını iyi bir müzikalite ve teknik yeterlilik ile 'çalabilmelidir.
- Eşlik yapabilmelidir.
- Şarkı söyleyebilmeli ve yeterli düzeyde şan tekniğine sahip olunmalıdır.
- Yönetme yeteneği olmalıdır.
- Öğrencinin müzikalite ve yorum yapma düzeyini değerlendirip yön vermelidir.
- Müziğin elemanlarını bir müzik parçası içinde belirleyebilecek bir bilgiye ve değişik alanlarda doğaçlama yeteneğine sahip olmalıdır.
- Müzik türlerinden doyurucu ya da yetersiz olanı ayırt edebilme ve onu öğrenciye açıklayabilme yeteneğine sahip olmalıdır.

- Bulunduğu çevrenin yerli müzik kültürüyle ilgilenmeli, halk gelenek görenek ve folklorunu araştırıp, bunlardan yararlanma yoluna gitmelidir.
- Çalgıların özelliklerini bilip, öğrenciye aktarma yapmalı ve bağdarlıkta nasıl kullanıldığı tanıtılmalıdır.

c Profesyonellik Yönünden;

Müzikte profesyonellik tüm bilgilerin kullanma tortusudur. Bu nedenle öğretmen;

- Müzik ve müzik eğitimi felsefesini anlatmalı ve bunu öğrencide bizzat yaşatmalıdır.
- Müzik eğitiminin çağdaş eğitimsel düşünceyle aynı benzerlik taşıdığını kavratmalıdır.
- Müzik öğrencilerinin varolabilecek öğrenim sorunlarını geniş dağar bilgisiyle karşılayabilmelidir.
- Kendini müziğe bilgiyle adanmış kişiliğini her an yansıtmalıdır.²⁶

---

²⁶ Yönetken, Halil Bedi (1952). "Müzik Öğretimi ve Öğretim Yöntemleri. İstanbul. *MEB Basım Evi*.

SONUÇ ve ÖNERİLER

İnsanın içinde yaşadığı müzik çevresi, insanla birlikte sürekli değişim ve gelişim göstermektedir. Müzik toplumsal yaşamın gidişine paralel bir gidiş gösterir. Toplumsal yaşamdaki çeşitli dalgalanmalar müzikte de kendini gösterir. Toplumun geliştirme ve güçlendirmede eğitim kurumlarının müzik eğitimi konusunda göstereceği titizlik önemlidir. Genel müzik eğitimi temel eğitimden başlayarak halkın günlük yaşantısında kadar her basamakta etkin biçimde yer almaktadır. Sağlıklı bireyler yetiştirmede ülkemizde yaşayan tüm müzik türlerini bir bütün olarak ele alıp, iyi örneklerinin seçilerek ağırlığın kendi öz müziklerimizde olması ile genel müzik eğitimi sağlıklı ve dengeli bir şekilde verilebilir. Bu esnek yapı, beraberinde müziksel hoşgörü ve saygıyı getirir. Unutmamalı ki; müzik insanlığın doğasında varolan bütün duyguların ortak dilidir. Bu dili duygudan sanata sanattan bilime dönüştürmek belli bir yetenek, teknik, yöntem ve incelik gerektirir. Bu da ancak yetişmiş eğitilmiş, yetenekli eğitimci kadrolarla gerçekleşir. İlköğretim düzeyinde bunun önemi bir kat daha artar. Zira öğretmenlik insan ruhunu sevgiyle işleme sanatıdır.

Tarih boyunca Anadolu, topraklarında çok büyük ozanlar, sanatçılar, erenler barındırmıştır. Anadolu ozanlarının 500–600 yıl önce kullandıkları duru dil dünyanın hiçbir yerinde yoktur. Okul müziği eğitiminde bu ozanları ve ülkemizin müzik kültürünü ışık olarak alıp yolumuzu aydınlatmalıyız.

Bugüne değin ülkemizde sağlam, kendi kültürüne, özüne bağlı bir müzik eğitimi verilmiş olsaydı, bugün varolan kirliliğe alkış tutan bir toplum olmazdı. Ülkede yaşanan bu kaostan kurtulmanın en güçlü aracı olan müzik doğru kullanılarak bilinçli, bilgili ve duyarlı nesiller yetiştirilmesine katkıda bulunulabilir.

“Bir milletin mutlu ve ahlaklı bir şekilde idare edilip edilmediğini anlamak isterseniz o memleketin müziğini dinleyiniz. Müzik devlet kurar, devlet yıkar.” Konfüçyüs.²⁷

---

²⁷İçli, Selahattin (1988) “İnsanın Vasıf Dokusunun Geliştirilmesinde Müziğin İşlevi” 1. Müzik Kongresi Bildirisi. Ankara. *Kültür Bakanlığı Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü*. s: 221-222

KAYNAKÇA

- ATAMAN, Yaver Sadi; “Atatürk ve Türk Musikisi”, s:20, Kültür Bakanlığı, Ankara 1991.
- BARTOK, Bela; “Halk Müziği Hakkında Bela Bartok’un 3 Konferansı”, Recep Ulusoğlu Basımevi, Ankara, 1939.
- ÇALIŞIR, Fendun; “Müzik Dili Sözlüğü”, Dağarcık Yayınları 1981
- GEDİKLİ, Necati; “1. Ulusal Müzik Bilimleri Sempozyumu Bildirileri”, Dokuz Eylül Ünv. Güz.Sanatlar Fak. Yayınlan No:23, İzmir, 1984.
- GEDİKLİ, Necati; “Hindemith ve Türk Müzik Eğitiminin Temel Sorunları”, Musiki Mecmuası, sayı:406, s:4-6, 1984, İstanbul, 1984.
- GÖKALP, Ziya; “Türkçülüğün Esasları”, s:146, M.E.B., İstanbul.
- GÜNAY, Edip ve ÖZDEMİR, M. Ali; “Müzik Öğretimi Teknolojisi ve Materyal Geliştirme”, s: 71-76, Bağlam Yayınları, 1. Baskı, İstanbul, 2003.
- GÜNAY, EDİP; Flarmoni Dergisi, Kasım Sayısı, 1973.
- HİNDEMİTH, Paul; “Türk Küğ Yaşamının Kalkınması İçin Öneriler”, Çev.Gültekin ORANSAY, s:71, İzmir.
- İÇLİ, Selahattin; “İnsanın Vasıf Dokusunun Geliştirilmesinde Müziğin İşlevi”, 1. Müzik Kongresi Bildirisi, s:221-222, Kültür Bakanlığı Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü, Ankara, 1988.
- Doç. KAMACIOĞLU, Filiz; “Eğitim Müziği ve Kodaly Metodu”, 1. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu Bildirisi, Trabzon, Nisan 1993.
- KARABULUT, Nail, AKÇAY, Cengiz, POTURNAK, Şevket, ULUĞ,Fezvi, BAŞDOĞAN, Hüseyin, TOPUKÇU, Hüseyin; “Türkiye’nin Eğitim Politikası” İstanbul Ticaret Odası Yayınları 5, İstanbul, 1990.
- Dr. KOCATEPE, Kağan; “Doğmamış Bebeğin 5 Duyusunun Gelişimi”
<http://www.gebelik.org>
- KÜTAHYALI, Önder; “Müziğin Toplumsal Becerileri”, Orkestra Aylık Müzik Dergisi, sayı: 246, s: 196.
- M.E.B. İlköğretim Genel Müd.; “İlköğretim Programı”, Milli Eğitim Bakanlığı Yay. 2847, Ankara.
- M.E.B.; “İlköğretim Kurumları Müzik Dersi Öğretim Programı” Milli Eğitim Basımevi, Ankara, 1994.
- MEYDAN Larouse, İstanbul Meydan Gazetecilik Yayınları, c:10, s:907, İstanbul, 1972.
- SUN, Muammer; “Temel Müzik Eğitimi 1”, Adam Yayıncılık, İstanbul, 1984.
- SUN, Muammer; “Türkiye’nin Kültür-Müzik-Tiyatro Sorunları”, Kültür Yayınları 2, Ankara, 1969.
- TDK; “Türkçe Sözlük”, Türk Tarih Kurumu Basımevi, 8. Baskı, 1981.
- UÇAN, Ali; “İnsan ve Müzik-İnsan ve Sanat Eğitimi”, Müzik Ansiklopedisi Yayınlan, Ankara, 1994.
- UÇAN, Ali; “Müzik Eğitimi”, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara, 1994.
- YENER, Faruk; “Müzik Klavuzu”, Milliyet Yayınları Ltd. ŞTİ., 2. Baskı.
- YÖNETKEN; Halil Bedi; “Müzik Öğretimi ve Öğretim Yöntemleri”, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul, 1952.
- YILMAZ, Seher; “Sesini Duyuyorum Anne” Timaş Yayınları, Şubat 2000.

ÖZGEÇMİŞ

23 Nisan 1974 İzmirde doğdu. İlkokul, Ortaokul ve Lise öğrenimimi İzmir’de tamamladıktan sonra 1991 yılında Ege Üniversitesi Devlet Klasik Türk Müziği Konservatuvarı Ses Eğitimi Bölümü’nü birincilikle kazandı. 1996 yılında konservatuvar öğrenimini tamamladı. Bitirme ödevi olarak Santuri Ethem Efendi’nin hayatını ve eserlerini konu alan bir kitap hazırladı. 1991–1996 yılları arasında TRT İzmir Radyosu’nda istisna akitli ses sanatçısı olarak görev yaptı. 1997 yılında Onno Tunç Şarkı Yarışması’nda birincilik ödülü aldı. 2002 yılında müzik öğretmeni olarak Batman iline atandı. Batman’ın Kozluk ilçesi Yatılı İlköğretim Bölge Okulu’nda ve TED Koleji’nde 1,5 yıl öğretmenlik yaptı. 2004 yılında İzmir, Narlıdere Halk Eğitim Merkezi’ne atandı. 2005 yılı Aralık ayında kendi şarkılarından oluşan “AMENNA” isimli müzik albümümü dinleyicilerin beğenisine sundu. Pek çok sanatçının albümünde söz ve müzik çalışmaları yaptı ve yapmaktadır. 2006 yılı Ocak ayında öğrenim sebebiyle İstanbul iline ataması yapıldı. Halen Beyoğlu Dilnihat Özyeğin Lisesi’nde müzik öğretmeni olarak görev yapmaktadır.